

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
 Προπληρωτή, ἐν Καίρῳ Φρ. 20.
 Ἐν τῇ λοιπῇ Αἰγύπτῳ καὶ
 τῇ Ἀλλοδαπῇ . . . Φρ. 25.

ΚΕΚΡΟΥΨ

Διευθυντής καὶ Ἐκδότης
 Γ. Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ.
 Διεύθυνσις
 Journal Grec Cecrops, Caire.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΙΣΕΩΣ ΤΩΝ Ι Ε Ρ Ω Ν Σ Υ Ν Ο Δ Ω Ν καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλας ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΥΤΩΝ

(Συνέχεια.)

Αἱ σύνοδοι συνεκροτοῦντο ἰδίως ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρου κλήρου, ἦτοι τῶν Ἐπισκόπων, Μητροπολιτῶν καὶ Πατριαρχῶν ἔνιστε ὅμως, τῇ συναινέσει καὶ κατ' ἐξαιρέσιν, προσελαμβάνοντο καὶ Πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι καὶ Ὁμολογηταὶ καὶ Μοναχοί· ἐνιαχοῦ δὲ ἐγίνοντο αἱ συνεδριάσεις καὶ δημοσίαι, παρισταμένου καὶ τοῦ λαοῦ, ὅστις πολλάκις ἐξεδήλου τὴν ἐπιδοκιμασίαν ἢ ἀποδοκιμασίαν του (παρῶλ. Sentencia Episcop. παρὰ Κυπριανῶ(1)). Εἰς ταύτας τὰς συνόδους μετέβαινον καὶ ἐκ τῶν ἀλλαχοῦ Ἐκκλησιῶν ἀπεσταλμένοι, ὅπως, ἀπὸ κοινοῦ βουλευόμενοι καὶ ἐν ἀγάπῃ συνεδριάζοντες, δογματίσωσι τῇ ἐπιπινοίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος περὶ τοῦ πνεύματος τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας, ἢ θεσπίσωσι Κανόνας ἀναγκαίους εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς Ἐκκλησίας. Τοιαῦτα ἱερά Ἐπίσκοποι γίνονται ἡμῖν γνωσταὶ ἀπὸ τῆς β'. πεντηκονταετηρίδος τοῦ δευτέρου αἰῶνος. Ἄλλ' ὡς διάταξις διαρκῆς, τηρουμένη κατὰ τεταγμένον τινα χρόνον, μνημονεύονται αἱ ἐπαρχιακαὶ Σύνοδοι, κατὰ πρῶτον περὶ τὸ τέλος τῆς β'. ἢ τὰς ἀρχὰς τῆς γ'. ἑκατονταετηρίδος καὶ μάλιστα ἐν Ἑλλάδι (2), ἢ

δὲ ἐξ αὐτῶν ὠφέλια δὲν ἦτο μικρὰ διὰ τὰς χριστιανικὰς κοινότητας· διότι διὰ τῆς κοινῆς συσκέψεως αἱ γνώμαι ἐκάστου ἠδύνατο κατὰ τινα τρόπον νὰ μεταποιηθῶσι καὶ συμπληρωθῶσι. Ἀνάγκαι καὶ καταχρήσεις καὶ τὰ παρόμοια ἐθεραπεύοντο εὐκολώτερον ἐκ τῆς ἰδίας ἐκάστου πείρας. Αἱ πρῶται τῶν Συνόδων συγκροτήθησαν κατὰ τῶν Μοντανιστῶν καὶ ἐπὶ τῇ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἔριδι. Αἱ τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι ἀπαντῶσαι ἐτήσιοι Σύνοδοι μετὰ ταῦτα εἰσῆχθησαν καθ' ἅπασαν τὴν ἀνατολήν, συγκροτούμεναι ὑπὸ τῶν Ἐπισκόπων ἐκάστης ἐπαρχίας (ἐπαρχιακαὶ Σύνοδοι). Κατὰ τὰ μέσα τοῦ τρίτου αἰῶνος πᾶσαι οἱ ἕνεκα τῶν σχισμάτων τοῦ Νοουάτου καὶ Ναυατιανοῦ καὶ τοῦ βαπτίσματος τῶν αἰρετικῶν ἐγερεθῆσαι ἔριδες διεξήχθησαν διὰ συνόδων. Οἱ ἐπίσκοποι ἐκάστης ἐπαρχίας συνεδέοντο πρὸς ἀλλήλους, ἀντεπεκρίνοντο δὲ αἱ ἐπισκοπικαὶ αὐταὶ ἐπαρχίαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὸς τὰς τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους ἐπαρχίας· τῶν σωματίων τούτων φυσικῶς πρόϊσταντο οἱ ἐπίσκοποι τῶν Μητροπόλεων τῶν ἐπαρχιῶν, οἵτινες διὰ τοῦτο Μητροπολίται ὠνομάζοντο. Οἱ Ἐπίσκοποι οὗτοι, ὑπὲρ τοὺς ἄλλους συνήθως τιμώμενοι ἕνεκα τῆς Ἀποστολικῆς ἀρχῆς τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν, ἕνεκα τοῦ πλοῦτου αὐτῶν καὶ ἕνεκα τῆς ἀνάγκης τῆς πρὸς ἀλλήλους συγκοινωνίας τῶν Ἐπισκόπων τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, ἦτις διὰ τοῦ τῆς Μητροπόλεως Ἐπισκόπου ἠδύνατο εὐχερέστερον νὰ γίνηται, καθὼς καὶ πᾶσα μετὰ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς σχέσις, ἀπέκτησαν κατὰ μικρὸν ἀνωτέραν ἐξουσίαν τῶν λοιπῶν Ἐπισκόπων, λαθόντες τὸ δικαίωμα νὰ συγκαλῶσι τὰς ἐπαρχιακὰς Συνόδους, νὰ ἐπικυρῶσι τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἐπαρχίας καὶ

(1) «Cum in unum Carthagini convenissent Episcopi plurimi ex provincia cum presbiteris et diaconis presente etiam maxima parte».

(2) Tertullianus de jejumis c. 13. «Aguntur per Grecias illa certis in locis consilia ex universis ecclesiis perque et altiora queque in commune tractant et ipsa representatio totius nominis Christiani magna veneratione celebratur».

νά χειροτονῶσιν αὐτοὺς ὡς πρῶτοι μετὰ τῶν ἴσων (primi inter pares)· διότι μετ' ἄλλην τὰν τὴν ὑπεροχὴν πάντες αἱ Ἐπίσκοποι ἦσαν κατὰ τὸ δίκαιον ἴσοι ἀλλήλοις. Τὸ τῶν Μητροπολιτῶν τοῦτο σύστημα διεμορφώθη τελείως ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἐν τῇ Μαυριτανίᾳ καὶ τῇ Νουμιδίᾳ, ἃπου δὲν ὑπῆρχαν ἐξέχουσαι μεγάλα πόλεις, ἡ προεδρεία ἐν ταῖς Συνόδοις ἀνῆκε τῷ πρεσβυτέρῳ τῆν ἡλικίαν Ἐπισκόπῳ (Senex), βραδύτερον ὁμοῦ ἐπεξέτεινε τὰς Μητροπολιτικὰς αὐτῶν ἀξιώσεις ὁ Καρχηδόνος Ἐπίσκοπος καὶ ἐπὶ τῶν ἐπαρχιῶν τούτων.

Αἱ Σύνοδοι αὐταὶ συνεκροτοῦντο καὶ ἀνεῦ ὀρισμένης τινος αἰτίας, ἀλλὰ, ὡς ἀναφέρεται ἐν τῷ ΔΖ'. Ἀποστολικῷ Κανόνι, οἱ Ἐπίσκοποι ὄφειλον νὰ συνέρχονται δις τοῦ ἔτους, ὅπως συσκέπτονται καὶ ἀνακρίνωσι πρὸς ἀλλήλους τὰ δόγματα τῆς εὐσεβείας καὶ τὰς ἐμπιπτούσας Ἐκκλησιαστικὰς ἀντιλογίας διαλύωσι· συνεκροτοῦντο δὲ ἢ μὲν πρώτη τῇ δ'. ἐβδομαδί τῆς Πεντηκοστῆς ἢ δὲ ἕτερα περὶ τὸν Ὀκτώβριον. Ὁ κανὼν λέγει αὐτολεξεῖ οὕτως:

« Δευτέρα τοῦ ἔτους σύνοδος γενέσθω τῶν Ἐπισκόπων καὶ ἀνακρινέτωσαν ἀλλήλοις τὰ δόγματα τῆς εὐσεβείας καὶ τὰς ἐμπιπτούσας Ἐκκλησιαστικὰς ἀντιλογίας διαλύτωσαν· ἅπαξ μὲν τῇ δ'. ἐβδομαδί τῆς πεντηκοστῆς, δευτερον Ὑπερβερεταίου (1) (Ὀκτώβριος) δωδεκάτι. « Ἡ πρώτη ἅπως ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμένη Σύνοδος (Κν. ε'.) ἐναλλάξασα τὸν χρόνον τῆς συγκροτήσεως τῆς πρώτης ἐτησίου Συνόδου, ἀντὶ τῆς δ'. ἐβδομάδος τῆς πεντηκοστῆς, πρὸ τῆς τεσσαρακοστῆς ὥρισε γενέσθαι καὶ τὴν αἰτίαν ἐπήγαγεν, ἵνα πᾶσα μικροψυχία περιαιρήται· ἰδοὺ δὲ καὶ ὁ Κανὼν τῆς Συνόδου: « Αἱ δὲ σύνοδοι γινέσθωσαν μία μὲν πρὸ τῆς « Τεσσαρακοστῆς, ἵνα πάσης μικροψυχίας « ἀναίρουμένης τὸ δῶρον καθαρὸν προσφέρηται « τῷ Θεῷ, δευτέρα δὲ περὶ τὸν τοῦ μετοπώρου καιρὸν. »

(1) Κατὰ Μικεδόνας, ὁ Ὀκτώβριος ὠνομάζετο Ὑπερβερεταίος.

Καὶ ὁ θ'. κανὼν τῆς ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμένης Συνόδου διατάττει τὸ δις τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τῷ αὐτῷ συντρέχειν κατ' ἐκάστην ἐπαρχίαν τοὺς ἐπισκόπους, ἔνθα ἂν ὁ τῆς Μητροπόλεως Ἐπίσκοπος δοκιμάσῃ.

Καὶ ὁ η'. Κανὼν τῆς ἐν Τραύλῳ Σ'. Οἰκουμένης Συνόδου ταῦτα περίπου διατάσσει, κατ' ἕνα ἕνα ἔτος συνόδους τῶν ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ γίνεσθαι Ἐπισκόπων, ἔνθα ἂν ὁ τῆς Μητροπόλεως δοκιμάσῃ Ἐπίσκοπος. Ἡ Σύνοδος ὁμοῦ αὕτη, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰ ἐκ τῶν καιρικῶν περιστάσεων κωλύματα, περιορίζει τὴν τοιαύτην ὑποχρέωσιν καὶ διατάττει γίνεσθαι ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ διὰ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν βαρβάρων· τὸν δὲ χρόνον ὥρισεν ἀπὸ τῆς ἀγίας τοῦ Παύλου ἑορτῆς μέχρι συμπληρώσεως τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς ἐκάστου ἔτους.

Τῇ Συνόδῳ ταύτῃ ἠκολούθησεν καὶ ἡ τὸ δεύτερον ἐν Νικαίᾳ συγκροτηθεῖσα Ζ'. Οἰκουμένη Σύνοδος, αἰτιολογοῦσα ἐπίσης τὸ λαμβανόμενον μέτρον διὰ τὴν συντριβὴν καὶ τὰ τῆς ὁδοῦ κωλύματα.

ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ ΗΤΟΙ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΕΙΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΑΣ ΤΟΠΙΚΑΣ καὶ ΕΠΑΡΧΙΑΚΑΣ

Αἱ ἱεραὶ Σύνοδοι, καίτοι ἅπασαι ἱερὸν ἔφερον χαρακτήρα, οὐχ' ἤτις διεκρίνοντο ἀπ' ἀλλήλων δι' ἰδιαιτέρων εἰδικῶν ὀνομάτων ἐκφραστικῶν τῆς σημασίας, τῆς σπουδαιότητος καὶ τῆς κυριότητος ἐκάστης αὐτῶν.

Κατὰ τὰ διάφορα τῶν Συνόδων πλεονεκτήματα, αἱ ἱεραὶ Σύνοδοι διακρίνονται εἰς Οἰκουμένικας, ἢτοι εἰς Συνόδους καθολικὸν κύρος ἐχούσας, εἰς τοπικὰς, ἢτοι Συνόδους ἐκκλησιαστικὸν κύρος ἐχούσας καὶ εἰς Συνόδους ἐπαρχιακὰς, μικρὸν κύρος ἐχούσας.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΑΙ ΣΥΝΟΔΟΙ

Τὰ διακρίνοντα τὰς Οἰκουμένικας Συνόδους χαρακτηριστικὰ ἰδιώματα εἰσὶ τέσσαρά τινα· τούτων τὰ μὲν τρία εἰσὶ πόρρω καὶ κοινῶς

καὶ ταῖς τοπικαῖς συνόδοις, τὸ δὲ τέταρτον εἶναι προσεχέστερον καὶ ἐν γένει εἰπεῖν ἢ οὐσιώδης ἢ συστατικὴ καὶ ἰδιαιτὰ διαφορά ἅπασων τῶν Οἰκουμένικων Συνόδων.

Καὶ πρῶτον μὲν ἰδιώμα ὄλων τῶν Οἰκουμένικων Συνόδων εἶναι τὸ συναθροίζεσθαι διὰ προσταγῶν Βασιλέων, οὐχὶ ἐνός Ποντίφικος τὴν ὑπεράττην ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέσιν κατέχοντος καὶ τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ τὴν Σύνοδον διευθύνοντος, δεύτερον τὸ συζητεῖν περὶ πίστεως καὶ ἐκδοσθαι ὅρον δογματικὸν ἐκάστην τῶν Οἰκουμένικων Συνόδων, τρίτον τὸ εἶναι πάντα τὰ δογματισθέντα καὶ κανονισθέντα ὀρθόδοξα εὐσεβῆ καὶ σύμφωνα ταῖς θείαις Γραφαῖς ἢ ταῖς προλαβούσαις Οἰκουμένικαῖς Συνόδοις, διὸ καὶ πολυβύβλητον τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἁγίου Μαξίμου τὸ εἰς τοιαύτην ὑπόθεσιν ῥηθέν: « τὰς γενομένας συνόδους ἢ εὐσεβῆς πίστις κυροῖ καὶ πάλιν ἢ τῶν δογμάτων ὀρθότης κρίνει τὰς Συνόδους », τέταρτον δὲ καὶ τελευταῖον τὸ ὁμοφώνως ἀποδεχθῆναι ἅπασας τὰς Ἐκκλησίας τῶν δεδογματισμένων τὴν ὀρθότητα, — ὁ ὅρος οὗτος εἶναι ὁ μόνος ὁ ἐξασφαλίζων τῇ Συνόδῳ τὴν κλήσιν οἰκουμένη Σύνοδος· διότι ἡ ἑλλειψίς τούτου ὑποβιβάζει τὴν σύνοδον καὶ ἀποδεικνύει αὐτὴν ἀπὸ Οἰκουμένης τοπικὴν ὡς τοῦτο συνέβη ἐν τῇ ἐν Σαρδιῇ καὶ τῇ Φλωρεντίᾳ καὶ ταῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ταῖς κατὰ Φωτίου ἐν πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ καλουμέναις Συνόδοις, καὶ τῇ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ τῇ ἐν Βλαχέρναις ἐπὶ Κοπρανύμου συγκροτηθείσαις Συνόδοις, αἵτινες, καίτοι τὰ λοιπὰ ἔφερον ἰδιώματα, ἐπειδὴ ὁμοῦ ἐστεροῦντο τοῦ τετάρτου ὑπελείφθησαν τῶν Οἰκουμένικων Συνόδων καὶ τῆς κλήσεως Οἰκουμένης ἡστόχησαν, μετέπεσαν δ' εἰς τὰς τάξεις τῶν τοπικῶν Συνόδων. — Σημεῖον ἄρα οὐσιαστικὸν καὶ ἰδιάζον χαρακτηριστικὸν τῶν Οἰκουμένικων Συνόδων, διακρίνον αὐτὰς τῶν λοιπῶν Συνόδων, εἶναι ἡ τῶν θεσπισθέντων παραδοχῆ καὶ ἡ ἀναγνώρισις αὐτῶν ὑπ' ἀπάντων τῶν Ἐπισκόπων τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ ταῦτα, Οἰκουμένη Σύνοδος δύναται νὰ κληθῇ καὶ Σύνοδος τις μήπω τὸ πρότερον τὸν χαρακτήρα

σχοῦσα, ἢτοι Σύνοδος τις ἐστερημένη ἐνός τῶν τριῶν προηγουμένων ὄρων καὶ ἐπιτυχοῦσα τοῦ τετάρτου ὄρου· τοιοῦτον τι δὲ συνέβη εἰς τοπικὰς Συνόδους, ὧν οἱ Κανόνες ἔλαβον Οἰκουμένικὸν κράτος διὰ τῆς παραδοχῆς αὐτῶν ὑπὸ τῶν Οἰκουμένικων Συνόδων, ὅπερ ἐποίησε ἡ ε'. Οἰκουμένη Σύνοδος παραδεχθεῖσα τοὺς κανόνας τοπικῶν Συνόδων τῆς Καρχηδόνος, Γάγγρας κτλ. καὶ δοῦσα αὐτοῖς καθολικὸν ἀξίωμα. Ὅθεν σφαιερὸν πολὺ τὸ φρόνημα ὅτι ἡ καθολικὴ τῶν Ἐπισκόπων ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἄθροισις χαρακτηρίζει τὰς Οἰκουμένικας Συνόδους, διότι τὸ ἀξίωμα οὐχὶ ἐκ τῆς πληθῆος ἀλλ' ἐκ τῆς ὁμοφωνίας δίδεται, ἐνδιαφέρει δὲ τῇ Ἐκκλησίᾳ οὐχὶ ἡ ποσότης τῶν προσώπων, ἀλλ' ἡ ὀρθότης τῶν δογματισθέντων καὶ ἡ πρὸς αὐτὰ ὁμοφωνία πάσης τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῆς εἴτε παρόντων, εἴτε ἀπόντων τυγχάνοντων, εἴτε καὶ ὑστεροχρόνων.

Κατὰ ταῦτα, τὸν ὄρισμόν τῆς Οἰκουμένης Συνόδου δύναμεθα νὰ δώσωμεν ὡς ἐξῆς:

« Οἰκουμένη Σύνοδος ἐστὶν ἡ διὰ προσταγῆς βασιλικῆς συναχθεῖσα, ἡ περὶ πίστεως ὅρον δογματικὸν ἐκτιθεμένη, ἡ εὐσεβῆ καὶ ὀρθόδοξα καὶ σύμφωνα ταῖς Ἁγίαις Γραφαῖς ἢ ταῖς προλαβούσαις Οἰκουμένικαῖς Συνόδοις διορίζουσα ἢ ἡ συμφωνία ἀπάντων τῶν τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας Πατριαρχῶν καὶ ἀρχιερέων ἀπεδέξατο, εἴτε δι' αὐτοπροσώπου παρουσίας, εἴτε διὰ τοποτηρητῶν, ἢ καὶ τούτων ἀπόντων διὰ γραμμάτων καὶ ὑπογραφῶν αὐτῶν. »

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

Ο ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ἐπίστευον τότε εἰς τὴν μαγικὴν δύναμιν τόπων τινῶν, ἀλοιφῶν τινῶν, ἀλεξιτηρίου τινὸς λίθου, τοῦ μανδραγόρα. Αἱ Λαμῖαι, ἀλείφουσαι τὸ σῶμα δι' ἀλοιφῆς ὑπ' αὐτῶν παρσκευασμένης, ἐπιπτον εἰς καταληψίαν. Οἱ Λυκάνθρωποι συνεχῶς ἔμενον ἐφ' ὀλοκλήρους ὥρας εἰς νεκροφανῆ κατάστασιν.

Ἡ δαιμονόληπτος Φραγκίσκη Φέλλσο διηγήθη, ὅτι, τεθεῖσα ἐπὶ τοῦ ἰκρίου τῶν βασιανιστηρίων, κατ' ἀρχὰς ἔμενεν ἀνάσθητος, ὅτι ἔπειτα εἶπε πράγματα, ἅπερ δὲν ἐνεθυμείτο πλέον, χωρὶς ν' ἀκούσῃ ποσῶς τὴν φωνὴν τοῦ διερωτῶντος αὐτὴν δικαστοῦ.

Ἡ δαιμονοληψία παρήγαγε φαινόμενα νευρική τυραννικώτατα καὶ ἰδίως τὴν ὑστρικο-ἐπιληψίαν.

Τὸ 1491 αἱ μοναχαὶ τῆς Καμβραΐ, καταληφθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Διαβόλου, προέλεγον τὸ μέλλον καὶ ἐμάντευον πράγματα ἀρχαϊότατα καὶ δὴ καὶ ἀπόκριφα. Ἐπὶ ἐκστατικαί, διακασθεῖσαι καὶ πυρποληθεῖσαι ζῶσαι ἐν Νάντες τῆς Γαλλίας τῷ 1549, ἐπήρθησαν, λέγει ὁ Κάλμελ, ὅτι ἔγνωσαν νὰ μαντεύσῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δαιμονοληψίας των τί συνέβη ἀνά τὴν πόλιν καὶ τὰ περίχωρα αὐτῆς.

Εἰς μέγα μέρος τῶν σπασμωδικῶν τούτων παρετηρήθη μεγάλη ἔντασις τῶν αἰσθήσεων. Ἡ ἀκοή των τοσοῦτον ἠξύνθη, ὥστε μοναχαὶ τινες τοῦ Λουδοῦν ἤκουσαν λέξεις χαμηλοφώνως προφερθείσας ἐν ἀποστάσει μεγάλη.

Τὰ λατινικά, ἅπερ ἀπήγγελλον, δὲν τὰ ἐγίνωσκον, διότι οὐδέποτε τὰ ἐσπούδασαν, τὰ ἤκουσαν ὅμως πολλάκις καὶ τὰ ἐπανελάμβανον ὀδυνθέντος τοῦ μνημονικῶν των.

Αἱ δαιμονόληπτοι μοναχαὶ τοῦ Βερβέν, τοῦ Σιαλών, τοῦ Λουδιέρ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κρίσεως, ἦσαν δεκτικαὶ ὑπνωτικῶν ὑπαγορεύσεων.

Τῷ 1511 καλογραία τις τῆς Σαλαμάγκας εἶχε συνεχῶς ἐκστάσεις. Τότε τὸ πρόσωπόν της καὶ αἱ χεῖρές της ἔχονον τὸ φαικόν των χρώμα καὶ τὸ σῶμά της καθίστατο ψυχρόν, ξηρόν, ἀκίνητον, πτώμα.

Μεταξὺ τῶν διασῆμων ἐκστατικῶν, ἐν αἷς ἐφάνησαν ὅλα τὰ συμπτώματα τοῦ ληθάργου καὶ τῆς καταληψίας, ἀξιομνημόνευται εἰσὶν: ἡ Ἁγία Θηρεσία, ἣτις ἔλεγεν ὅτι ἐν τῇ θεῖᾳ ἐκστάσει της ὅλα της τὰ μέλη καθίσταντο ψυχρὰ καὶ ἐσκληρημένα, ἡ Ἁγία Μαργαρίτα, ἣτις καθίστατο πνεῦμα, ἡ Μαρία τῆς Ἐνσποκώσεως, ἰδούτρια τοῦ πύργου τῶν Καρμηλιτανῶν καλογραίων, ἐν

Γαλλίᾳ, ἣτις καταλαμβάνετο συνεχῶς ὑπὸ νεκροφανείας, μένουσα 8 ὅλα ἡμερονύκτια εἰς λήθαργον παραθεδομένη, μετὰ τὰς αἰσθήσεις ἐρημητικῶς οὕτως εἶπεῖν κεκλεισμένας διὰ τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον.

Ἐχομεν ὁμοίως καὶ φαινόμενα ὑπνοβατικῶν. Οἱ ἐξορκισταὶ τοῦ Λουδοῦν βεβαίως, ὅτι ὁ διάβολος ἀπεκοιμίζεν ἐνίοτε τὰς καλογραίας, ὅταν αὐταὶ ἀφρηνίζοντο, ἔχονον πᾶν ἔχνος μνημονικῶν παντὸς ὅ,τι εἶπον ἢ ἐπραξαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς καταστάσεώς των ἐκείνης, ὁμοιαζούσης τὴν τῆς μαγνητικῆς ὑπνοβασίας.

Ἡ τῆς ρηθείσης μονῆς ἠγουμένη παρεδίδετο ἐνίοτε εἰς χρησιμοδοσίας ἐπὶ δύο ὅλας ὥρας. Ὅταν ἐπανήρχετο εἰς αὐτὴν, ἠγγόει τί εἶχεν εἶπεῖ.

Αἱ Ὁρτολίνι μοναχαὶ ἐγκατελίμπανον νύκτωρ τὰς κλῖνας των, περιήρχοντο γυμναὶ καὶ ὑπνοβατούσαι τὴν μονὴν ὑπὸ πᾶσαν διεύθυνσιν, καὶ ἀνήρχοντο μέχρι τῆς στέγης, μὴ ἀναμιμνησκόμεναι τὴν ἐπιούσαν τί εἶχεν διαπράξει τὴν νύκτα.

Ὅταν αἱ δεισιδαιμονίαι ἐξέλιπον εἰς τὴν πνοὴν τῆς ἐπιστήμης, ἐνεφανίσθησαν τότε οἱ ἀγύρται καὶ οἱ θαυματουργοί.

Ὁ Βαλεντίνος Γερτράης καὶ ὁ Γάτνερ ἐθεράπευσαν διὰ τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ μέγα ἀριθμὸν ἀσθενῶν. Τούλαχιστα οὕτω βεβαίῳ ὁ Potel.

Ὁ Λουδοβίκος Φιγρονέ λέγει περὶ τοῦ πρώτου (τοῦ Βαλεντίνου), ὅτι δι' ἀπλῆς τῶν χειρῶν ἐπιθέσεως ἐθεράπευε τὰς χοιράδας, τὰς πληγὰς, ἔλκη καὶ τὸν ὕδρωπα(1). Τὸν πόνον ὁ ρηθεὶς ἐδίωκε καὶ ὑπεχρέου νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ ἄκρα τοῦ σώματος. « Ἀποτέλεσμά πολλὰκις ἐπήρχετο ταχύ, καὶ εἶδον », λέγει σύγχρονος συγγραφεύς, « πρόσωπα αὐθωρῆ θεραπευθέντα ὡς ἐκ θαύματος. Αἱ θεραπείαι αὐταὶ δὲν πιστεύω ὅτι προήρχοντο ἐξ ὑπερφυσικῆς αἰτίας, ἀλλὰ μάλλον ὅτι ἐκ τοῦ σώματος του ἐξήρχετο βάλσαμόν τι ὑγιεινόν ».

Ὅταν οἱ πόνοι, λέγει ἕτερος συγγραφεύς, ἦσαν διαρκῶς ἐν τῇ κεφαλῇ ἢ ἐν τοῖς

(1) Idé: Histoire du merveilleux dans les temps modernes, Paris 1881.

ἐντέροις, οὗτος ἐξετόπιζεν αὐτοὺς, ἐπιφέρων κρίσιν τρομεράν, ἣτις ἐποίει τοὺς οἰκείους τοῦ ἀσθενοῦς νὰ φοβῶνται περὶ τῆς ζωῆς του. Ἦτο αὕτη ἡ κρίσις, ἣν ὁ Μέτμερ θεωρεῖ ὡς ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ πρὸς ἴασιν.

Ἐνα μετὰ ταῦτα αἰῶνα ὁ Γάτνερ ἐπέφερε καὶ αὐτὸς κρίσεις, ἀλλὰ διὰ μεθόδου ἀπλοῦς στέρας. Ὡν ἱερεὺς αὐτός, δὲν ἠδύνατο νὰ προστενεχθῇ ὡς ἀπλοῦς λαϊκός. Ἀνέμιξεν ἐν μεγίστη ὁδοῖ τὸ θρησκευτικὸν στοιχεῖον εἰς τὰς μαγνητικὰς ἐνεργείας του.

Ἄλλ' οὐ μόνον ἐν Εὐρώπῃ καὶ ταῖς χριστιανικαῖς κοινωνίαις ἀνεπτύσσοντο τοῦ μαγνητισμοῦ τὰ ἀποτελέσματα. Πρὸ 2400 ἐτῶν οἱ Φακίραι καὶ οἱ Δζόγοι τῶν Ἰνδῶν ἐνήργουν τὸν ὑπνωτισμὸν, ὅπως κατορθώσῃ νὰ τύχῃσι θείας ἐκστάσεως.

Φαίνεται ὅτι τρεῖς εἰσὶν αἱ σχολαὶ τοῦ Δζόγ. Ἡ μία παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Γάγγου, ἡ ἄλλη ἐν τῇ ἀκτῇ τῆς Ὀρίσης καὶ ἡ τρίτη πρὸς μεσημβρίαν τῆς χερσονήσου, αἵτινες συγκοινωνοῦσι πρὸς ἀλλήλας διὰ τοῦ ὑπνωτισμοῦ. Τὸ ἀποκοιμᾶσθαι, τὸ μένειν ἐν τῷ ὕπνῳ ἕξ ἡμέρας καὶ ἐβδομάδας ὁλοκλήρους ἐν ἀκινήσει ὡς οἱ στηλῖται, τὸ ὑποτάσσασθαι ἐκμηδενιζόμενοι οὕτως εἶπεῖν εἰς ἀνωτέραν θέλησιν, τὸ ἀνταλλάσσειν μετ' ἄλλων ὑπνωτόντων εἰς πολλῶν μιλίων ἀπόστασιν ἐντιπώσεις καὶ ἰδέας, εἶναι παιγνίδιον ἀπλούστατον διὰ τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Δζόγ.

Οἱ μοναχοὶ τοῦ Ἄθωνος, οἵτινες μιμοῦνται ἐν πολλοῖς τοὺς Φακίρας, καταλαμβάνονται ὑπὸ καταληψίας μετὰ μακρὰν περίοδον ἐκστάσεως(1;).

Οἱ μαραβοῦτοι τοῦ Μαρόκκου θέτουσιν ἐπὶ τραπέζης καλυπτομένης ὑπὸ λευκοῦ ὑφάσματος, φιάλην πλήρη ὑδατος, ὅπισθεν ἥς τινος καίει λαμπάς. Τὸ ἄτομον τοποθετεῖται εἰς βημάτων τινῶν ἀπόστασιν καὶ παραγγέλλεται νὰ ἀτενίσῃ διαρκῶς τὸ φωτεινὸν ἐκεῖνο σημεῖον. Μετ' οὐ πολὺ ἀποκοιμίζεται καὶ μένει βεβυθισμένον εἰς πλήρη ἀναισθησίαν.

Οὗτος ἐστὶν ὁ ἀπλούστερος τοῦ ὑπνωτισμοῦ τύπος, παραγόμενος διὰ τῆς συγκεντρώσεως

τοῦ βλέμματος ἐπὶ σημείου ἀκινήτου καὶ φωτεινοῦ.

Μετὰ τὸ ταχύ τοῦτο βλέμμα ἐπὶ τοῦ μαγνητισμοῦ τῆς παραδόσεως, θέλομεν ἄλλοτε ἐπιληφθῆ ἐν τῷ φίλῳ « Κέκροπι » τοῦ ζητήματος, ὅπερ ἀπασχολεῖ τόσον τοὺς πεπαιδευμένους καὶ τὰς ἀποκρύφους ἐπιστήμας.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, 1887.

ΑΒΕΛ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ὑπὸ Γ. Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

§ λ'. Πατριαρχοῦντος Γρηγορίου τοῦ ε', τὸ μὲν ἀξίωμα τῶν ἀπὸ πολλοῦ ἐν Αἰγύπτῳ τὰς διατριβὰς ποιουμένων Χαλιφῶν εἶχε τέλεσον καταστραφῆ ὑπὸ τῶν φιλοταράχων Μαμλούκων, ἡ δὲ ἐξουσία καὶ ἰσχύς των ἐφημέρως μόνον ἐπὶ τοῦ θρόνου καθεζομένων Σουλτάνων κατὰ πολὺ εἶχεν ἐλαττωθῆ, ὥστε ἀναρχία τὰ πολλὰ ἐπεκράτει ἐν Αἰγύπτῳ. Εὐτυχῶς διὰ τοὺς ἡμετέρους τὸν Σιασθάν - Ἐδ - Διν - Ἀχμετ, τοῦπίκην Ἄβου - λ - Φετὰχ, τὸν μόνον μῆνας τέσσαρας βασιλεύσαντα ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἐλ - Μέλεκ - Ἐλ - Μουιέδ, διεδέξατο τῷ 1466 ὁ Ἕλληνας τὸ γένος Σεῖφ - Ἐδ - Διν - Χοκάδαμ ἢ Ἐλ - Νάστρι, ὁ ἐπικαλούμενος Ἐλ - Ρούμ, λαβὼν τὸ ὄνομα Ἐλ - Μέλεκ - Ἐλ - Δάχερ (ἔνδοξος). Καθ' ἅπαντα τὸν χρόνον τῆς ὑπερξαετοῦς βασιλείας τούτου ἄκρα ἀσφάλεια καὶ εἰρήνη ἐβασίλευεν ἐν Αἰγύπτῳ, ἥς οἱ κάτοικοι ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιδοθῶσιν ἀνενοχλήτως εἰς τὰ ἔργα των, κυβερνώμενοι ὑπὸ ἐναρέτων ἀνδρῶν, ὑφ' ὧν ἠρέσκετο νὰ περιστοιχίζηται ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἡγεμῶν, οὐ τὴν στέρησιν ἐβρήθησαν, ὡς φιλόστοργου πατρός, ἅπαντες οἱ κάτοικοι τῆς Αἰγύπτου τῷ 1467. Οἱ δύο ἄμεσοι διάδοχοί του, πάντῃ διάφοροι τὸ ἦθος, ἐβασίλευσαν εὐτυχῶς βραχὺν χρόνον, ὁ μὲν Μέλεκ - Ἐλ - Ντάχερ - Γιελθάϊ μόνον 56 ἡμέρας, ὁ δὲ τοῦτον διαδεχθεὶς

Μέλεκ—'Ελ—Ντάχερ—Ταμάρ—Βόγκα δύο μόνων μίνας, οτε ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου ὁ κλεισθεὶς ἐν τῷ κατὰ τοῦ Τούρκου Σουλτάνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Βαγιαζίτου πολέμῳ Μέλεκ—'Ελ—'Ασράφ—Καὶδ Βάις, βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 1467 μέχρι τοῦ 1495 (1). Οὐδεὶς κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν διωγμῶς κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ὥστε ὑποθέτομεν, ὅτι οὗτοι, εἴτε ἕνεκα τῆς εὐθυδικίας τῶν ἄνω δύο ἡγεμόνων, ὧν ὁ εἰς ἐδοξάσθη διὰ τῆς εἰρήνης, ὁ δ' ἕτερος διὰ τοῦ πολέμου, εἴτε διότι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀπαισθητῶς εἶχεν ἐλαττωθῆ καὶ περιήλθον εἰς κακοδαιμονίαν τοιαύτην, ὥστε νὰ μὴ διεγείρηται πλέον ὁ φόβος τοῦ ὄχλου καὶ ἡ ὑπόνοια τῶν κρατούντων πρὸς αὐτοὺς, διέμενον σχεδὸν ἀνενόητοι.

§ λα'. Διηγηθέντες ὅσον τὸ δυνατὸν συντόμως ἅμα τε καὶ ἀκριβῶς τὰς περιπετείας τοῦ Ὀρθόδοξου ἐν Αἰγύπτῳ πληρώματος ἀπὸ τῆς ἀποφράδος ἡμέρας τῆς ἀλώσεως, τῆς πρωτεύουσας τῆς Αἰγύπτου μέχρι τοῦ ἔτους 1486, ἀναγκαῖον θεωροῦμεν νὰ ἐξετάσωμεν τί εἶχεν ἀπομείνει ἐκ τοῦ πάλαι ἀκμάσαντος Ἑλληνισμοῦ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ καὶ ἐκ τῆς τοσοῦτους θεοπνεύστους Πατέρας ἀναδειχάσης Ἐκκλησίας τῶν Ἀλεξανδρέων, καθ' ἣν ἐποχὴν ἀρχόμεθα τῆς τῆ βᾶσει ἐπισήμων ἐγγράφων ἐξιστορήσεως τῶν ἀγώνων τῶν αἰοιδίμων Πατριαρχῶν τοῦ ις'. ιζ'. καὶ ιη'. αἰῶνος πρὸς διάσωσιν τῶν ἀπολειφθέντων.

Χίλια ἔτη ἐδέησε νὰ παρέλθωσιν, ὅπως παντελῶς ἐξαλειφθῆ ἀπὸ προσώπου τῆς Αἰγύπτου ὁ Ἑλληνισμὸς, ὅστις καὶ πρὸ τῶν

(1) Ὁ τάφος τοῦ διασήμου τούτου ἀνδρὸς σώζεται μέχρι τῆς σήμερον ἐν τῇ ὀπισθεν τοῦ Καίρου νεκροπόλει, τῇ γνωστῇ ὑπὸ τὸ ὄνομα Τάφοι τῶν Χαλιφῶν. Διὰ τὴν κομψότητα καὶ τὸ ἐλαφρὸν τοῦ θόλου καὶ τῶν μινυρέδων καὶ τὸ στερεὸν τῆς οἰκοδομῆς θεωρεῖται δικαίως ὡς ἐν τῶν ἀρίστων μνημείων τῆς ἀραβικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Τὸ ὄνομα Τάφοι τῶν Χαλιφῶν καταχρηστικῶς δίδεται εἰς τὴν νεκροπολιν ταύτην τῶν Μαμλούκων διότι ἀμφότεραι αἱ δυναστεῖαι τῶν Μαμλούκων Σουλτάνων, ἢ τε τῶν Βαχαριτῶν καὶ ἢ τῶν Κιρκασίων, ἀνεγνώριζον τὴν ἐπικυριαρχίαν, ἔστω καὶ ὀνομαστικῆν, τῶν Χαλιφῶν.

Πτολεμαίων ὑφίστατο, ἀλλ' ἐπ' αὐτοὺς ἐρριζοβόλησε βαθέως καὶ, διατηρήσας τὴν ἀκμὴν αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους καὶ Βυζαντινοὺς, ἀνέδειξε τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἐκκλησιαστικοὺς ἀνδράς, οἵτινες ὑφ' ἀπατῶν τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τιμῶνται καὶ φωστῆρες τῆς Οἰκουμένης ἐπέφημιούνται. Εἰς τὴν ἐξαφάνισιν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ὀρθοδόξου Χριστιανισμοῦ συνέτεινον μὲν καὶ οἱ διωγμοί, οὓς ἀφηγήθημεν, ἀλλὰ τὰ μέγιστα συνετέλεσεν ἡ ἐξασθένεισι τῆς Ἐκκλησίας ἐκ τῆς ἀποσκιρτήσεως τῶν ἰθαγενῶν, οἵτινες προὔτιμησαν νὰ ὑποδουλώσωσι τὴν ἐαυτῶν πατρίδα εἰς ἀλλοθρήσκους καὶ διώκτας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἢ νὰ διατελῶσιν ὑπὸ ὁμοθρήσκους μὲν πλὴν ἀλλογλώσσους κυβερνήτας. Ἐπὶ τῆς πατριαρχίας Γρηγορίου τοῦ ε'. ὁ Χριστιανισμὸς, ἐν γένει, ἰδίᾳ δὲ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν Αἰγύπτῳ, εἶχε φθάσει εἰς τὸ ἔσχατον σημεῖον τῆς παρακμῆς. Ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀθανασίου ἐν μὲν ταῖς συγκροτούμεναις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Συνόδοις συνήδρευον ἑκατὸν περίπου Αἰγύπτιοι Ἐπίσκοποι, ἐν δὲ ταῖς ἐκτὸς αὐτῆς πλείονες τῶν τριάκοντα, ὡς ἐν τῇ ἐν Χαλκηδόνι τριάκοντα εἴς καὶ ἐν τῇ ἐν Ἐφέσῳ Γ'. Οἰκουμενικῇ πεντήκοντα, νῦν δὲ οἱ μὲν Ὀρθόδοξοι ἕνα καὶ μόνον εἶχον, τὸν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, οἱ δὲ Ἰακωβίται μόλις δωδεκάδα τινὰ χωρεπισκόπων ἀγνοούντων καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν γλῶσσαν, ἐν ἣ ἦσαν γεγραμμένα τὰ ἐαυτῶν ἐκκλησιαστικὰ βιβλία! Τὴν παρακμὴν τῆς Ἐκκλησίας παρεκλούθησαν, ὡς εἰκόσ, καὶ ἡ γλῶσσα, ἣ τε ἑλληνικὴ καὶ ἡ αἰγυπτιακὴ ἢ κοπτικὴ. Ἐκ τούτων ἡ μὲν πρώτη ἦτο διαδεδομένη ἐν τῇ Κάτῳ Αἰγύπτῳ ἰδίως, ἡ δὲ ἕτέρα ἐν τῇ Ἄνω ἀποδείξει δὲ περὶ μὲν τοῦ πρώτου εἰσὶν οἱ σωζόμενοι πάπυροι τῶν μέχρι τῆς ἀλώσεως Ἀλεξανδρείας χρόνων, ἐν οἷς παρὰ τὸ κοπτικὸν κείμενον εὗρηται πάντοτε ἡ ἑλληνικὴ αὐτοῦ μετάφρασις, περὶ δὲ τοῦ δευτέρου τὰ ἱστοροῦμενα, ὅτι ὁ μέγας Ἀντώνιος παντελῶς ἠγγύει τὴν ἑλληνικὴν, ἢ θεβαίως τοῦ Παλλαδίου, ὅτι ἠκροάσθη ὀλοκλήρῳ ἀκολουθίῳ εἰς τὴν αἰγυπτιακὴν γλῶσσαν, καὶ τὸ ἱστορικὸν γε-

γονός, ὅτι ὁ μέγας Παχώμιος μετέφρασεν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου τοὺς Ψαλμοὺς τῷ 300 μ. Χ., καὶ τοὶ οὐδόλως γινώσκοντες, ἂν τὰ ἄνω μνημονεύμενα βιβλία ἐγράψαν διὰ ἑλληνικῶν χαρακτήρων ἢ δημοτικῶν αἰγυπτιακῶν. Ἡ ἑλληνικὴ φαίνεται ὅτι ἔπαυσεν ἕως τοῦ νὰ ὀμιλῆται ἀπὸ τοῦ θανάτου αἰῶνος, ὑπερισχυσάσης τῆς Ἀραβικῆς, ἣτις κατέστη κοινὴ ἅπασιν τοῖς κατοικοῖς τῆς Αἰγύπτου γλῶσσα, ὡς δύναται τις νὰ συμπεράνη ἐκ τῶν κανόνων τοῦ Κόπτου Πατριάρχου Γαβριὴλ τοῦ θ'. τοῦ 1140 καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κωδίκων τοῦ ιη'. αἰῶνος, ὄντων γεγραμμένων κοπτικῆ καὶ ἀραβιστῆ πρὸς πλείονα ὑπὸ τῶν Κοπτῶν κατάληψιν, ὡς συμβαίνει καὶ μέχρι σήμερον. Ἀποδείξει ἀκαταμαχῆτους περὶ τούτου ἔχομεν, πλὴν τῶν ἄνω, καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Πατριάρχου τῶν Ὀρθοδόξων Ἐυτυγίου καὶ τὸ τοῦ Κόπτου Ἐπισκόπου τοῦ Ἀσμούν Σευήρου διότι ὁ μὲν πρῶτος, γεννηθεὶς ἐν Καίρῳ τῷ 876 καὶ ἀναδειχθεὶς Πατριάρχης τῷ 933, ἅπαντα τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἔγραψεν ἀραβιστῆ, ὁ δὲ συγχρονος αὐτῷ Κόπτης Ἐπίσκοπος συγγράψας τὴν ἱστορίαν τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας ἀπὸ ἑλληνικῶν καὶ κοπτικῶν ὑπομνημάτων ἀραβιστῆ, δικαιολογεῖται περὶ τούτου, λέγων, ἐν τῷ προλόγῳ, ὅτι ἐπραξε τούτο, διότι αὐτὴ γενικῶς ὠμιλεῖτο, τοῦ κοινοῦ ἀγνοούντος ἐξίσου τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν Κοπτικὴν. Ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἀρχόμεθα τῆς ἡμετέρας πραγματείας πρὸ ὀρθόδοξον ἐν Αἰγύπτῳ πληρῶμα ἀπετελεῖτο ἐξ ἀραβοφῶνων ἐγγωρίων καὶ Σύρων, ἀποδεικνύουσιν ἄλλως τε καὶ οἱ ἐν τῇ ἐνταῦθα Πατριαρχικῇ Βιβλιοθήκῃ ἀποκείμενοι λειτουργικοὶ κώδικες τοῦ διαδεχθέντος τὸν Γρηγόριον Ἰωακείμ, γεγραμμένοι ἑλληνιστῆ καὶ ἀραβιστῆ, ἂν καὶ ὁ αἰοιδίμος οὗτος Πατριάρχης ἦν Ἕλληνας τὸ γένος καὶ ὁ ἄθνητος καὶ ζηλωτὴς τῆς προγονικῆς παιδείας, ὡς θὰ ἴδωμεν, καὶ τὰ πρακτικὰ τῶν γάμων ἐπὶ τοῦ διαδόχου τοῦ Ἰωακείμ Σιλβέστρου ὄντα τὰ πλεῖστα ἀραβιστῆ γεγραμμένα. Μόνα λείψανα λοιπὸν τοῦ μὲν ἑλληνικοῦ ὀρθοδόξου πληθυσμοῦ ἐν Αἰγύπτῳ εἶχον μείνει κατὰ τῆν

1486 ὀλίγοι τινὲς χιλιάδες ἀραβοφῶνων, κυβερνόμενοι ὑφ' ἑνὸς μόνου Ἀρχιερέως, τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, καὶ ἐκτελοῦνται τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν καθήκοντα ἐν ἑπτὰ Ἐκκλησίαις (1), αἵτινες καὶ μέχρις ἡμῶν ἐσώθησαν, ἀνακαινισθεῖσαι πολλάκις, τῆς δὲ ἑλληνικῆς γλώσσης αἱ ἐν μέρει ἑλληνιστῆ τελούμεναι ἀκολουθίαι παρὰ τοῖς Ὀρθοδόξοις, παρὰ δὲ τοῖς ἰθαγενέσι Κόπταις φράσεις τινὲς ἐν ταῖς ἀκολουθίαις, οἷαι: Κύριε ἐλέησον, — Ἀσπάξασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ, — Εἰς ἀνατολὴν βλέφατε, — Ὁ Κύριος μετὰ πάντων ἡμῶν, — Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου, — Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι, — Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος Ἰσχυρός, Ἅγιος Ἀθάνατος ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς, καὶ αἱ λέξεις: Παράδεισος, — Προφῆτης, — Παρθένος, — Κόσμος, — Ἀνάστασις, — Ὁ Ἄγγελος, — Παντοκράτωρ, — Ἀμνός, — IC XC NIKA, — Ἄξιός — Δίσκος. — Κογλιάριον, — Προσφορά, — Πίλος (κοπτ. Πιλόγιον), — Ἐπιτραχήλιον, — Ἐπωμὶς καὶ ἄλλαι τινὲς, καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς κατοικοῖς τῆς Αἰγύπτου, πλὴν πολλῶν ναυτικῶν λέξεων, οἷον Δουλφίν (Δελφίν, ἴδε Γκεσχούαρη), — Συφίγγε (Σπόγγος), — Γαλήνη, — Σκαρμὸς καὶ ἄλλων, αἱ ἐπόμεναι Κόπρις (ὁ ἐκ Κύπρου χαλκός), — Βιτάκα (Πιττάκιον), Κερμίδ, πλ. Καραμίδ (Κέραμος Κεραμὶς), — Τιριάκ (Θηριακὴ), — Κιρτάς, Κορτάς καὶ Κάρτας ἢ Κάρτης (χάρτης). — Καϊτόν (Κοιτῶν), — Κανὸν (Κανὼν ἢ Νόμος) καὶ Κανάνα ῥήμα, κανονίζω), — Νάργκις (Νάρκισσος), Φκλίμ (κλήμα), — Οκιανός (Ὀκεανός), — Ἐθῆρ (Αἰθήρ), — Ἰβλίς (Διάβολος), — Ταούς (ὁ Ταῶς), — Κάλαιμ (Κάλαμος, γραφίς (2), — Κουρούμπ (Κράμβη).

(1) Ἴδε ἡμετέραν πραγματείαν "Μητροπότης ὁ Κριτόπουλος" σελ. 65.

(2) Περὶ τῆς καταγωγῆς πολλῶν λέξεων συνεδουλεύθημεν καὶ τὸν δεινὸν παρ' ἡμῶν ἀρχιεπὶσκ. κ. Ὁρθ. Χριστιανὸν, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῆς λέξεως Παράδεισος, ὃν Φερδὸς καὶ Φεραδὴς πλ. καλεῖται οἱ Ἀραβες. Κατὰ τὸν κ. Χριστιανόν, ἡ λέξις αὕτη παρελήφθη ἐκ τῆς ἑλληνικῆς (ἣτις ὡς γνωστὸν παρέλαβε ταύτην ἐκ τῆς περσικῆς), ὡς ὁ Θεαλέθης ἐν τῷ Φίχχ-Ὀὐλ-Λόγγ βεβαίως διότι τὸ Φεραδὴς ἐστὶ πληθυντικὸν τῆς Ἀρα-

— Σάλα (Σεῦ-λον), — Φανός (Φανός), —
 "Εφα (Ήφης), Χύδρα (Υδρία), καὶ τὰ ἐπιφω-
 νήματα: Γιά Σάτερ(ῶ Σώτερ;) καὶ ῶ Φαλλέ(ς);,
 ἵνα παραλείψωμεν τοὺς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς παρα-
 ληφθέντας ἐπιστημονικοὺς ὄρους, ἀφ' ἧς ἤρξαντο
 οἱ Ἄραβες σπουδάζοντες τὴν τοῦ Κλ. Πτολε-
 μαίου « Μεγίστην » « Ἐλ-Μαχέστα ».

Ἐν τέλει παρατηροῦμεν, ὅτι εἰς τὴν ἐξα-
 φάνισιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας
 ἐξ Αἰγύπτου θὰ συνετέλεσε καὶ τὸ ὑπὸ πολλῶν
 δοκίμων ἰατρῶν παρατηρηθὲν φυσιολογικὸν ἐν
 Αἰγύπτῳ φαινόμενον, τῆς ἐν τῇ τρίτῃ γενεᾷ
 ἀποσθέσεως τῶν ἔξωθεν ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκαθη-
 στωμένων, ὅσοι δὲν ἀφομοιώνται πρὸς τοὺς
 ἰθαγενεῖς, ἀλλὰ τηροῦσι τὰ τῆς ἀφ' ἧς ἔλκουσι
 τὸ γένος χώρας ἢ θη καὶ ἔθιμα. Γνωστὸν, ὅτι
 εἰς τὴν συντήρησιν ἐν Αἰγύπτῳ τοῦ Ἑλληνι-
 σμοῦ συνετέλει κατὰ μέγα μέρος καὶ ἡ ἀδιά-
 κοπος ἐξ ἑλληνικῶν χωρῶν μετανάστευσις εἰς
 ταύτην νέων στοιχείων ἀκμαίων, ἅτινα καὶ
 τὰ κενὰ ἀνεπλήρουν καὶ νέαν ἐκάστοτε ζωὴν
 ἐνέχεον τοῖς ἐν αὐτῇ ἐγκατεστημένοις Ἑλλησι.
 ἀλωθείσης ὅμως τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ πολλῶν
 ἕνεκα τῶν διωγμῶν ἐγκαταλιπόντων τὴν χώραν,
 ἡ μὲν ἐξ Ἑλλάδος μετανάστευσις ἔπαυσε,
 ὡς εἰκός, οἱ δὲ ἀπομειναντες εἴτε σὺν τῷ
 χρόνῳ ἐξηφανίσθησαν, εἴτε ἀφωμοιώθησαν πρὸς
 τοὺς λοιποὺς τῆς Αἰγύπτου κατοίκους, ἀπολέ-
 σαντες καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν συναίσθησιν
 τῆς ἑλληνικῆς αὐτῶν καταγωγῆς.

ΤΕΛΟΣ.

βικῆς καὶ οὐχὶ τῆς Περσικῆς καὶ εἰς οὐδέναν τῶν ἀρ-
 χαίων Ἀράβων συγγραφέων εὐρηται. Ἐκ τῶν Ἀράβων
 λογίων μόνος ὁ Φέρρα θέλει αὐτὴν γνησίαν ἀραβικὴν.
 — Ὅτι ἡ λέξις Κάρτις ἐλήφθη ἐκ τοῦ Ἑλληνικῆς
 οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία, διὸ καὶ Κιρτὰς ἐς-Σάμι
 (δαμασκηνὸς χάρτης) καλεῖται, τῶν Ἀράβων ἐκεῖ τὸ
 πρῶτον γνωρισάντων τοῦτον (ὄρα Τάρφα, σελ. 44.
 Ὁ Τάρφα ἔκμαζεν ἐπὶ τοῦ Ἀμρ-βέν-Χίνδ, βασιλέως
 τῶν Ἀράβων, εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς βασιλείας τοῦ ὁποῦ
 ἐγεννήθη ὁ Μωάμεθ). — Κατὰ τὸν κ. Χριστιανὸν ἡ
 λέξις Κάλαιος παρελήφθη ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ἐν τῇ
 σημασίᾳ τῆς γραφίδος· διότι παρ' Ἀραβῶν οὐδέποτε
 ἔσχε τὴν σημασίαν τῆς καλάμης ἢ τῆς γραφίδος. Ἐν
 τῇ δευτέρᾳ σημασίᾳ παρελήφθη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 5.
 αἰῶνος, ὅτε μόλις εἶχεν εἰσαχθῆ εἰς Χιζῆζ τὸ ἐν Ἀμ-
 βερ παραληφθὲν τῷ 550 μ. Χ. σημητικὸν ἀλφάβητον.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Ὁ σύζυγος δύναται νὰ ἀνοίγῃ τὰς πρὸς
 τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀπευθυνομένας
 ἐπιστολάς;

Τὸ συνέδριον τῶν δικηγόρων ἐν Παρισίοις,
 συζητήσαν κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας
 τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα: « ἂν δηλ. ὁ
 σύζυγος δύναται, χρῆσιν ποιούμενος τῆς συ-
 ζυγικῆς ἐξουσίας, νὰ ἀνοίγῃ τὰς ἰδιαιτέρας
 τῆς συζύγου του ἐπιστολάς, ἢ τοὺς πρὸς αὐτὴν
 ἀπευθυνομένας ἢ τὰς ὑπ' αὐτῆς στελλομένας », ἀνεγνώρισε
 τῷ συζύγῳ τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Εἰς δὲ τῶν συντακτῶν τοῦ « Παρισίου Χρόνου »
 μὴ ἀρεσθεῖς εἰς τὴν λύσιν ταύτην, ἠθέλησε
 νὰ μάθῃ τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου γνώμη
 τῶν κκ. Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ, Πρεσσανσώ, ἐνὸς
 ἱερέως μιᾶς παροικίας τῶν Παρισίων, καὶ τέλος
 τῶν κυριῶν Juliette Adam, καὶ τῆς Georges
 Peyrebrune.

Ἴδου τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα τῶν ἐρευ-
 νῶν του:

« Κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον Δουμᾶν, οὐδεὶς
 δισταγμὸς περὶ τούτου ὑπάρχει. Οἱ δικηγόροι
 εἰπόντες ναί, ὠδήγηθησαν ὑπὸ τῆς ἀπλου-
 στάτης ὀρθοπροσύνης. Ποῖα εἶναι, παρακαλῶ,
 ἡ ἀρχαιοτάτη παράδοσις τῆς ἀνθρωπότητος;
 Ὅτι ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ ἐτοποθετήθησαν ἐντὸς
 παραδείσου καὶ θὰ μένωσιν ἐκεῖ, ἐνόσω θὰ
 ἀκούωσι τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Τὸ πρῶτον πρᾶγμα,
 ὅπερ πράττει ὁ ἀνὴρ εἶναι νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς
 συμβουλὰς τῆς γυναίκος. Τούτου ἕνεκα διώκεται
 ἐκ τῆς μακαρίας ἐκείνης κατοικίας. Ἴνα δὲ
 ἐπανέλθωσι τὰ πράγματα εἰς τὴν προτέραν
 κατάστασιν, ἀνάγκη αὐτὸς ὁ Θεὸς νὰ κατέλθῃ
 ἐπὶ τῆς γῆς. Τί δὲ πράττει ἡ μόνη γυνὴ ἢ
 προσπελίζουσα τῷ Θεανθρώπῳ, ἢ μόνη γυνὴ,
 μεθ' ἧς σύνδεσμος συνδέει αὐτὸν, ἢ Παρθένος;
 Πειράζει τὸν ἀνδρα καὶ δευτέραν φοράν. Εἰς
 τὸν ἐν Κανᾷ γάμον τοῦ ζητεῖ νὰ μεταβάλῃ
 τὸ ὕδωρ εἰς αἶνον!

— Γυναί, τῇ ἀποκρίνεται ἐκεῖνος, οὐδὲν
 κοινὸν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

Ἡ Παρθένος ἐννοεῖ, χαμηλῶναι τὴν κεφαλὴν
 καὶ ψιθυρίζει.

— Κάμετε ὅ,τι σᾶς εἶπη.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς δὲ ταύτης ἡ Παρθένος, ἐν
 ὀνόματι ὄλων τῶν γυναικῶν, παραδέχεται τὴν
 κίονιον τὴν ἀπόλυτον τῷ ἀνδρὶ ὑποταγήν. Ἡ
 γυνὴ εἶναι καὶ ὀφείλει νὰ εἶναι καθ' ὄλον
 αὐτῆς τὸν βίον ὑποδεστέρα τοῦ ἀνδρός· εἶναι
 θυγάτηρ του, σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς του καὶ οὗτος
 πάλιν εἶναι κύριος αὐτῆς, κύριος τοῦ σώματός
 της, τῶν μυστικῶν της, τῶν σκέψεων της.
 Ἡ γυνὴ ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν της ἀρκετὰ
 μέσα, ὅπως κρύπτῃ τὰς σκέψεις της ταύτας,
 ἔχει ἀρκετοὺς τρόπους ἀπάτης, — ἦτις ἀπάτη,
 ἐν παρόδῳ εἰρήσθω, ἄγει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς
 ἄτοπον, — ὥστε καλὸν νὰ λαμβάνωνται πᾶσαι
 αἱ δυνατὰ προφυλάξεις καὶ ἐπαγρυπνήσεις
 ἐπ' αὐτῆς. Σύζυγος δὲ ἔχων ὑπονοίας περὶ
 τῆς πίστεως τῆς συζύγου του καὶ διστάζων
 νὰ ἀνοίγῃ τὰς ἐπιστολάς, ἃς αὐτὴ λαμβάνει
 πρὸς φωτισμὸν του, εἶναι ἡ λιθίος. » Ὁ κ.
 Πρεσανσώ ἐκ πρώτης ὄψεως, εἶναι τῆς γνώμης,
 ὅτι ὁ σύζυγος πρέπει νὰ σέβηται τὰ μυστικά
 τῆς γυναικὸς του: « Κρίναντες ὅπως ἔκριναν
 οἱ δικηγόροι, εἶπεν, ἀκολουθοῦσι τὴν παράδοσιν
 τῶν Λατίνων, τὴν παράδοσιν τῶν Ρωμαίων.
 Οὐδόλως ἔλαθον ὑπ' ὄψιν τὴν ροπήν τῆς κοινῆς
 γνώμης, παραχθείσης ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τόσῳ
 παρ' ἡμῖν ἐξευτελιζομένης καὶ περιφρονομένης.
 Φρονῶ ὅμως, ὅτι ἡ οἰκογένεια ἔχει ἀνάγκην
 ἐνὸς ἀρχηγοῦ καὶ ὅτι ὁ ἀρχηγὸς οὗτος ὀφείλει
 νὰ εἶναι ὁ σύζυγος. Καὶ ἐν τούτοις πόσαι
 παραβλέψεις καὶ συμβιβασμοὶ εἶναι ἀναγκαῖοι
 εἰς τὴν πράξιν! . . . »

Ἴδου δὲ ὁ καθολικὸς ἱερεὺς τί περὶ τούτου
 γράφει:

« Κύριε, γράφει, τὸ δόγμα τῆς Ἐκκλησίας
 εἶναι ἀπόλυτον ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ὅπερ μοὶ
 καθυποβάλλετε. Ὁ σύζυγος εἶναι κύριος ἐν τῇ
 οἰκίᾳ. Ὁ πνευματικὸς, ὅστις, ἐν παρόδῳ εἰρή-
 σθῶ, δὲν εἶναι ἐχθρὸς, ὡς τινες πιστεύουσιν ἢ
 προσποιούνται τοῦλάχιστον πιστεύοντες, ἀλλὰ

τὸ ἔρεισμα, ὁ ὑπέρμαχος τῆς συζυγικῆς ἐξουσίας,
 θὰ ἀπεκρίνατο πρὸς τὴν ἐξομολογουμένην, ἦτις
 θὰ παρεπονείτο διὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν
 της παραβίασιν: « Τέκνον μου, ὁ σύζυγός σας
 ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀποσφραγίσῃ τὸ πᾶν ἐν
 τῇ οἰκίᾳ σας. » Θὰ προσέθετε δὲ ἐν τέλει:
 « ἂν δὲ νομίζετε προσβεβλημένην διὰ τοῦτο τὴν
 ὑπερηφάνειάν σας, προσπαθήσατε νὰ ἐπιτύχητε
 παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀνταμοιβὴν ἀξίαν τῆς θυσίας
 σας. »

Ἡ δὲ κυρία Juliette Adam ὡς ἐξῆς ἐκφράζει
 τὴν περὶ τούτου ἰδέαν αὐτῆς.

« Ἐὰν οἱ κκ. δικηγόροι ἀπεκρίθησαν ναί,
 εἶμαι πλέον ἢ πεπεισμένη, ὅτι πάντες οἱ εὐ-
 ἡγμένοι ἄνθρωποι θὰ ἀποκριθῶσιν ὅχι. Ὁ
 σύζυγος, ἀνώτατος ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας,
 ἔταξε τὰς συζυγικὰς σχέσεις ὡς αὐτῷ ἔδοξε καὶ
 καθ' ὀλοκληρίαν πρὸς τὸ συμφέρον του. Παρε-
 χώρησεν ἑαυτῷ πᾶν ὅ,τι ἠδυνήθη νὰ λάβῃ,
 καὶ τὰ δικαιώματά του βαίνουσιν ἀπὸ τῆς
 ἀρχηγίας εἰς τὴν δολοφονίαν.

« Τὰ ἦθη καὶ τὸ ἠθικὸν συμφέρον τοῦ συζύγου
 διορθοῦσι πάντοτε σχεδὸν τὸν νόμον· συνθη-
 στατα δὲ ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς συζύγου εἶναι
 σεβαστὴ· διατηρεῖ ταύτην ἀπέναντι τῶν γονέων
 καὶ συγγενῶν της, τῶν φίλων της, τῶν τέκνων
 ἀπέναντι αὐτῆς τέλος. Ἡ προσωπικότης, ἣν
 κέκτηται, παρὰ τὸν νόμον, ἐν τῷ γάμῳ ἐπιβάλλει
 αὐτῇ εὐθύνας, ὡς ἄλλως ἐπὶ οὐδενὶ δι-
 καιώματι ἠδύναντο νὰ ἐπιβάλλωσιν εἰς πλάσμα
 τυφλῶς ὑποτασσόμενον. Ἐχει ἄρα ἡ γυνὴ τὸ
 αὐτεξούσιον νὰ σκέπτηται καὶ νὰ συγκοινωνῇ
 μετὰ τῆς μητρὸς της, τῆς ἀδελφῆς, τῶν θυ-
 γατέρων, τῶν φίλων της. Ἐχει, λέγω, τὴν
 ἐλευθερίαν νὰ γράφῃ καὶ νὰ δέχεται τὰς ἐπι-
 στολάς, ἃς θὰ ἀνοίγῃ μόνη καὶ ἃς, ἂν θέλῃ, δίδει
 εἰς τὸν σύζυγόν της πρὸς ἀνάγνωσιν. Ἄνευ δὲ
 τῆς ἐλευθερίας ταύτης θὰ ἦτο ἠναγκασμένη
 νὰ ποιῆται χρῆσιν, δι' ἔντιμα μυστικά, τοῦ
 ταχυδρομείου, καὶ τῆς ὑπόπτου καὶ σκανδαλώδους
 καλωσύνης τῶν κομιστῶν καὶ τῶν ὑπηρετῶν.

Οἱ κκ. δικηγόροι θὰ ἀποκριθῶσιν, ὅτι ὁ νόμος
 ἀποθλέπει διὰ τὰ μὴ ἔντιμα μυστικά. Τῇ
 ἀληθείᾳ, ἂν πρόκειται περὶ τῆς πίστεως τῆς

συζύγου, εύρίσκω ὅτι, αἱ μόναι ἀληθῶς ἀσφαλεῖς ἐγγυήσεις εἶναι ἀπλοῦστατα τὸ σαράγιον καὶ ὁ εὐνοῦχος. . . .»

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν γνώμην τῆς κυρίας Georges de Peyrebrune ἰδοῦ αὕτη :

«Τὸ συνέδριον τῶν δικηγόρων ἐπραξε λογικῶς ἀναγνωρίσαν τῷ συζύγῳ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνοίγειν τὰς πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀπευθυνόμενας ἐπιστολάς. Ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι συνέπεια τῶν νόμων, οἵτινες περιορίζουσι τὴν ἠθικὴν τῆς γυναίκος ἐλευθερίαν ἐν τῷ γάμῳ. Εἶναι ἐν ἐπιπλέον μέσον ἀποπείρας, ὅπως διατηρήσωσιν αὐτὴν ἐν τῇ ὑπακοῇ τῇ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων νόμων ἐπιβαλλομένη αὐτῇ. Τὸ συνέδριον ἄρα τῶν δικηγόρων σαφῶς ἀπεφάνητο.

« Καὶ ἐπειτα ; . . . χαρακτηρίζετε, κύριε, τὸ μέτρον τοῦτο παράνομον, καὶ δυσανασχέτιτε διὰ τὸν καταδυναστικὸν νόμον, ἐξ οὗ τοῦτο προέρχεται. Σᾶς συγγαίρω. Ἐν τούτοις ὁμως θαρρεῖτε. Ἰσα, ἴσα, αὕτη ἡ νόμιμος ἀναγνώρισις τοῦ ἱερεξαστατικῆς τούτου δικαίωματος δὲν θὰ δυσχεραίνει πολὺ τὰς γυναῖκας, ὅπως δέχονται καὶ ἀποστελλῶσιν ἀνταπόκρισιν, ἥτις ὀφείλει γὰρ διαλαβάνη τὴν συζυγικὴν ἀδιακρίσιαν. Ἐκαστος εἰξεύρει, ὅτι τοιαῦται εἰδικαί ἐπεστολαὶ δὲν κυκλοφοροῦσι μόνον διὰ τοῦ μεγάλου ταχυδρομείου. Ἀφήσατε λοιπὸν τοὺς κυρίους συζύγους νὰ χαίρωσιν ἐπὶ τῷ θριάμβῳ των καὶ νὰ καμαρώνωσιν, εἰς εἶναι ἀρκετὰ ἀδέξιοι καὶ κακῶς ἀνατετραμένοι, ὥστε νὰ ἀποσφραγίζωσιν ἐπιστολάς μὴ πρὸς αὐτοὺς ἀπευθυνόμενας. »

Θεωροῦμεν καλὸν νὰ ἀρκεσθῶμεν ἀπλῶς, παραθέτοντες ἐνταῦθα τὰς γνώμας ταύτας ἄνευ σχολίων, ἅτινα ἀφίνομεν εἰς τὰς Ἑλληνίδας συζύγους, μὴ θέλοντες νὰ τὰ θάλωμεν κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, με' αὐτάς, φοβούμενοι μὴ συντασσόμενοι μετὰ ταύτης ἢ ἐκείνης τῶν γνώμων, κινήσωμεν καθ' ἡμῶν τὴν μὴνιν τῶν ἐναρέτων τούτων καὶ πιστῶν μας Πηνελόπων.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΧΩΝΟΣ

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

ΚΑΙ ΤΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ

ὑπὸ τοῦ Ἀντιναύρχου τοῦ γαλλικοῦ στόλου
Κ. JURIEU DE LA GRAVIERE

Α΄.

Ἡ ἘΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ ΝΑΥΜΑΧΙΑ

(Συνέχεια.)

Τὸ σπουδαιότερον ἦτο νὰ ἐκλέξωσι τὸν κατὰλληλον χώρον, ἐνθα ἔμελλον ν' ἀντισταθῶσιν. Ἡ ἀκτὴ ἦτο τότε ὑποχρωματικὴ βάρσις πάσης πολεμικῆς παρατάξεως· ἐμάχοντο ὅσον τῷ δυνατὸν ἐντὸς ἀποστάσεως βολῆς βέλους ἀπὸ τῆς ξηρᾶς. Ἄν ἡ τριήρης συνετρίβητο, οἱ ναυαγοὶ ἐφθάνον νηχόμενοι τὸν πλησιέστερον βράχον, τὸν ἐγγύτερον αἰγιαλόν. Οἱ Ἕλληνες, ἠττώμενοι ἐνώπιον τῆς Σαλαμίνος, δὲν θὰ εἶχον ὡς καταφύγιον εἰμὴ νῆσον, ἐν ἣ εὐκόλον θὰ ἦτο εἰς τὸν νικητὴν νὰ τοὺς ἀποκλείσῃ· ἠττώμενοι ὁμως παρὰ τὸν ἰσθμόν, τὸν χωρίζοντα τὸν Κορινθιακὸν ἀπὸ τοῦ Σαρωνικοῦ, εἶχον ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον ὀπισθὲν των (!). Πρὸς τὸν ἰσθμὸν ὄθεν ἀπέκλινον ἅπαντα τὰ περὶ ὑποχώσεως σχέδια· οἱ Ἀθηναῖοι ἐδύσταζον νὰ καταλίπωσι τὴν Ἀττικὴν. Ἄλλ' ἡ Ἀττικὴ δὲν εἶχεν ἀνεπανορθώτως ἀπολεσθῆ· Καταστραφεῖσα διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου, οὐδὲν ἕτεράν πλέον παρίστα ἢ ἄμορφον σωρὸν ἐρείπιων. Καὶ αὐταὶ δὲ αἱ Ἀθηναίαι, καταλειφθεῖσαι ἄνευ ὑπερασπιπτῶν, εἶχον κυριεθῆ (2). Πρὸς τί νὰ ἐπιμένωσι νὰ μένωσιν ὑπὸ τὰ τεῖχη των; Οἱ τῆς Πελοποννήσου στρατηγοὶ μετὰ πολλοῦ κόπου συνεῖχαν τὰ πληρώματά των. Ἐπὶ τῶν πλοίων τούτων, ἐν ἐκάστῳ τῶν ὁποίων συνωστίζοντο πλείους τῶν 200 ἀνδρῶν, ἐρέται καὶ ὀπλίται, θὰ ἐπεκράτει, ὡς εὐκόλως δυνατὰ πᾶς τις γὰρ ὑποθέσῃ, μεγίστη στενοχωρία· διὰ τοῦτο διήρχοντο τὴν νύκτα εἰς τὴν ξηράν.

(1) Ἐπιλέγοντες τὸν λόγον (οἱ Πελοπ.), ὡς ἦν νικηθῶσι τῇ ναυμαχίᾳ, ἐν Σαλαμίνι μὲν εἶντες, πολιορκησονται ἐν νήσῳ, ἵνα σφι τιμωρὴ σὺδεμίῃ ἐπιφνήσεται· πρὸς δὲ τῷ ἰσθμῷ, εἰς τοὺς ἐσωτερῶν ἐξοίσοντι. Ἡρ. Βιβλ. VIII, 49.

(2) Ἡρόδ. Βιβλ. VIII, 50-51.

ἐνθα καὶ ἔτρωγον. Ἄμα οἱ ναῦται τοῦ συμμαχικοῦ στόλου ἐπληροφορήθησαν, ὅτι ἡ Ἀκρόπολις εύρίσκετο εἰς χεῖρας τῶν πολεμίων, ἔδραμον πρὸς τὸν αἰγιαλόν, ἐπέβησαν τῶν πλοίων των καί, ὅπως καταφανέστερον ἐκδηλώσωσι πρὸς τοὺς ἀρχηγούς των τὰς διαθέσεις των, σπεύδουσι, πρὶν ἔτι ἀνασπάσωσι τὰς ἀγκύρας, χωρὶς νὰ χαλάσωσι τὰ πρὸς τὴν ἀκτὴν προσδένοντα τὰς τριήρεις πρυμνήσια, ν' ἀναπειτάσωσι τὰ ἰστία. Τοιουτοτρόπως καὶ οἱ τῶν Σινῶν στόλοι ἀποφαινόμενοι· οὕτω δὲ δυνατὰ τις ν' ἀριθμῆσῃ τὰς ψήφους. Πᾶσα βάρσις, ἀναπειτώσα τὸ ἰστίον, ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς ἀναχωρήσεως, πᾶσα δὲ διατηροῦσα συνεσταλμένα τὰ ἰστία ἀποφαίνεται, ὅπως ὁ στόλος ἐξακολουθῇ ἀγκυροβολῶν. Μάτην οἱ Πελοποννήσιοι ἐπολυπλασίαζον τὰς στασιαστικὰς ταύτας διαδηλώσεις των· ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπέμενε πάντοτε νὰ μὴ ληφθῶσιν αὐταὶ ὑπ' ὄψει. Ἄν ἦτο εἰς τὴν θέσιν τοῦ Μορᾶρδ Δὲ Γκάλλες δὲν ἤθελε τοσοῦτω εὐκόλως ἀφήσει τὰ τον μετακινήσωσι ἐκ τοῦ ὄρμου τοῦ Κιθερών. Οὐδὲν τὸν ἐκλόνιζεν, οὔτε αἱ πάνδημοι αὐταὶ ἐπιδείξεις, οὔτε αἱ ὕβρεις, ἃς οἱ συναδελφοὶ του ἀφειδῶς τῷ ἀπηθύονεν (1). Αἱ συζητήσεις τῶν Ἑλλήνων ἦσαν πάντοτε θεαλλώδεις. Ὁ Κολοκοτρώνης, ἂν πρέπη νὰ πιστεύσωμεν τοὺς χρονολογικοὺς τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, ἔρριπτεν ἐν παραπλησίαις περιστάσεσι φλοιοὺς λεμωνίων εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ἀντιλεγόντων αὐτῷ. Ὁ τῶν Κορινθίων στρατηγὸς Ἀδείμαντος ἠπέλιθε, λέγουσι, διὰ τῆς ῥάβδου τὸν Θεμιστοκλέα (2). Ὁ ναύαρχος ὁμως τῶν Ἀθηναίων ὠμίλει ἐκ μέρους πληρωμάτων 180 πλοίων. Ἡδύναντο μὲν οἱ Πελοποννήσιοι νὰ πορευθῶσιν εἰς τὸν ἰσθμόν, ἂν τοῦτο καλὸν τοῖς ἐφαίνετο· οἱ Ἀθηναῖοι πλὴν δὲν ἤθελον τοὺς ἀκολουθήσει (3). Τὰ πάντα ἦσαν ἔτι ἀναπο-

(1) Ἡρόδ. Βιβλ. VIII, 59-61.

(2) Ἡρόδ. Βιβλ. VIII, 61. Κατὰ τὸν γέροντα Πλούταρχον ὁμως, ὁ τὴν βακτηρίαν ἐπραμμένος ἦν οὐχὶ ὁ Ἀδείμαντος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς καὶ ἅπαντος τοῦ στόλου ναύαρχος, διὰ τὸ ἀξίωμα τῆς Σπάρτης, Εὐριβιάδης. Πλούτ. Θεμιστ.

(3) Ἡρόδ. Βιβλ. VIII, 62.

φάσιστα, συγκεχυμένα, ἐν ταραχῇ, ὅταν οἱ Πέρσαι ἐνεφανίσθησαν. Ὁ ναυτικός στρατὸς τῶν Περσῶν εἶχε διέλθει τὸν Εὐριπὸν, ὃν ὁ Ἑλληνικός στόλος δὲν ὑπερῆσπιζε πλέον· τρεῖς δὲ μετέπειτα ἡμέρας παρετάσσετο ἐντὸς τοῦ κολπίσκου τοῦ Φαλήρου.

Αὐτὸς ὁ Ξέρξης κατῆλθεν ἀπὸ τῶν ὄρεων πρὸς συνάντησιν τοῦ στόλου του (4). Πέντε ἑκατομμύρια ἀνθρώπων εἶχον καταλίπει τὴν Ἀσίαν· ὁ ὠραιότερος πάντων τούτων, ἐκεῖνος, δὲν τὸ ὑψηλὸν ἀνάστημα καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν χαρακτηριστικῶν ἤθελον ἀρκέσει ν' ἀναδείξωσιν ἡγεμόνα τοσοῦτων ἐθνῶν, ἦν, κατ' αὐτὴν τὴν ὁμολογίαν τοῦ Ἡροδότου, ὁ υἱὸς τοῦ Δαρείου. Ἐκαθέστη παρὰ τὸν αἰγιαλὸν καὶ συνεκάλεσε περὶ ἑαυτὸν τοὺς βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας τοῦ στόλου του. Ἐκαστος ἐκαθέστη εἰς τὴν τῷ ὀρίσθη ἐπίτιμον θέσιν. Ἐκεῖ συνηγήθησαν, πρωτεύοντες, ὁ βασιλεὺς τῆς Τύρου καὶ ὁ τῆς Σιδόνης, παρ' αὐτοῖς δὲ ἡ βασίλισσα τῆς Ἀλικαρνασοῦ. Ὁ Ξέρξης ἐπεθύμει νὰ μάθῃ, ἂν ἔπρεπε νὰ συγκροτήσωσι μάχην. « Πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς μάχης », θὰ εἶπη χίλια τετρακόσια ἔτη ἀργότερον εἰς τοὺς στρατιωτικούς νόμους ὁ Αὐτοκράτωρ Λέων, « συναθροίσετε τοὺς λοχαγούς σας, ὅπως μετ' αὐτῶν συσκέπτεσθε καὶ ἀκολουθήτε ὅ,τι ὑπὸ τῆς πλειονότητος ἤθελε θεωρηθῆ καλλίτερον (4). » Τοιαῦτη δὲν ἦτο πλὴν τῷ 1571 ἡ γνώμη τοῦ Δουκὸς τῆς Ἀλβανίας: « Θέλετε συναντήσῃ παρὰ πολλοὺς, » ἔγραφε πρὸς τὸν Δὸν Ζουὰν τῆς Αὐστρίας, « οἵτινες θέλουσι θεωρήσει ὡς τιμὴν των νὰ σας ἀπευθύνωσι πομπώδεις λόγους. Ἄν ἡ Ἐξοχότης σας δὲν ὀπλισθῇ ἐκ τῶν προτέρων κατὰ τῶν παρορημῶσεων τούτων, θὰ εὐρεθῇ εἰς δυσάρεστον θέσιν. Τὴν προσιδοποιῶ. Ἄς ἔχη ὑπ' ὄψει ἡ Ἐξοχότης ὑμῶν, ὅτι οἱ πρῶτοι ἐχθροί, πρὸς οὓς θὰ δεῖσῃ ν' ἀγωνισθῇ, εἰσὶν οἱ ἴδιοι αὐτῆς στρατιῶται, πάντοτε ἔτοιμοι προκειμένου νὰ συμβουλευθῶσιν νὰ πολεμήσῃ ἐν οὐ δεόντι. Ὅσω ὀλίγον καὶ ἂν φανῇ δυστάζων τότε ν' ἀκολουθήσῃ τὴν γνώμην των, ἃς ἐτοιμασθῇ ν' ἀντι-

(4) Ἡρόδ. Βιβλ. VII, 67.

(1) Λέοντος Αὐτοκράτορος, Τακτικά ἢ Στρατιωτικά.

μετωπίση τούς γογγυσμούς τῶν, ν' ἀκούη αὐτοὺς κραυγάζοντας μετὰ πικρίας: ὅτι ἀφίνει νὰ χάνωνται καὶ εὐκαιρία: Μεθ' ὃ οἱ πλεῖστοι θέλουσιν ἀποχωρήσει, ἐπαναλαμβάνοντες: ἐφρόνουσι ὅτι ἐπρεπε νὰ δώσωμεν μάχη, συνεβούλευσα νὰ μὴ ἀφήσωμεν νὰ μας διαφύγη εὐκαιρία, ἣτις δὲν θὰ παρουσιασθῆ ἴσως ἡμῖν πλέον. Ὁμολογῶ ὅτι ἡ Ἑσπερία Ἐξοχότης φαίνεται μοι πολὺ νεαρὸς, ὅπως ἀνηθῆ ἢ ἀνθῆξις εἰς τοιαύτας ἐφόδους, ἀφ' οὗ ἡμεῖς αὐτοὶ οἱ παλαίμαχοι ἐμπέτομεν πολλάκις εἰς ἀμηχανίαν περὶ τοῦ πρακτέου· ἀλλ' ἄς ἀναμιμνήσκῃται ἡ Ἑσπερία Ἐξοχότης, ὅτι κατὰ γαίτην ἐκ πατρός, δόντος αὐτῇ, σὺν τῇ ὑπάρξει, καρδίαν στρατιώτου καὶ δικαίωμα νὰ ἴσταται ὑπεράνω τῶν συκοφαντιῶν». Μεταξὺ τῶν διδασκαλιῶν Λεόντος τοῦ Σοφοῦ καὶ τῶν τοσοῦτω ἀντικειμένων πρὸς ταύτας συμβουλῶν τοῦ γέροντος σιδηροῦ Δουκὸς ἠδύνατό τις νὰ εὐρεθῆ ἐν ἀμηχανίᾳ. Τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας μαθήματα δὲν εἶναι ἀνωφελῆ πρὸς διαφώτισιν τοῦ ζητήματος.

Τὸ συμβούλιον συνεκροτήθη κατὰ τὴν αὐστηράν τῆς πρωτοκαθεδρίας τάξιν. Ὁ Μαρδόνιος μεταβαίνει ἀπὸ τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἄλλον, συλλέγων, ὡς τῷ ἐπετάχθη, τὰς γνώμας, προσέρχεται δὲ εἶτα καὶ ἀνακοινοῖ τῷ Βασιλεῖ ὅ,τι ἤκουσε. Τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ξέρξου δὲν ἐπέτρεπεν αὐτῷ νὰ ἐρωτήσῃ αὐτοπροσώπως τοὺς ἀρχηγούς. Ἡ συνέλευσις ἀπεφάνθη ὁμοφώνως σχεδόν: «πρέπει ἄνευ ἀργοπορίας νὰ προσβάλλωσι τοὺς Ἕλληνας (1)». Μόνη σχεδὸν ἡ Ἀρτεμισία ἔσχε τὴν τόλμην νὰ ἐκφράσῃ ἀντίθετον γνώμην: «ὀδιστὶ νὰ ἐκτεθῶμεν εἰς τὰς πάντοτε ἀβεβαίους περιπετείας μάχης, ἐν ᾧ ἀρκεῖ νὰ περιμεινωμένον μόνον ἡμέρας τινάς, ὅπως ἴδωμεν διαλυόμενον τὸν στόλον; Μᾶς παριστώσι τὰ πλοῖα ταῦτα ὡς λεῖαν ὄλωσιν ἐτοίμην, ἐφ' ἧς ἀρκεῖ ν' ἀπλώσωμεν τὴν χεῖρα, ὅταν θελήσωμεν ὠφελῶν πλὴν νὰ ἐνθυμῶνται, ὅτι τοῦτο δὲν ὑπῆρξεν ἡμῖν εὐκολὸν ἐν τοῖς ὕδασι τῆς Εὐβοίας. Ἀγνοοῦσιν ἄρα, ὅτι τὰ

(1) Ἡρόδ. Βιβλ. VIII, 68.

τρόφιμα τῶν Ἑλλήνων, μακρὰν τῆς ξηρᾶς εὐρισκομένων, ἐξαντλοῦνται, ὅτι οἱ ἡγεμόνες αὐτῶν, πλεονῆς ἢ ποτε διηρημένοι, ἀφορμὴν μόνον ζητοῦσιν, ὅπως διαρρήξωσι τὰς συνδεύσας τοὺς στόλους τῶν συνθήκας; Ὁ Βασιλεὺς κρατεῖ τῶν Ἀθηναίων, δύναται δὲ ἀπὸ τοῦδε νὰ διαχειρῆσθαι ἐν ἀγῆαις καὶ ν' ἀναβῆθαι δι' ἄλλην ἐκστρατείαν τὴν κατάκτησιν τῆς Πελοποννήσου (1)». Ἡ τόλμηρὰ εἰλικρινεία, ἣν ἡ Ἀρτεμισία ἐν τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐπέδειξατο, δὲν προσέκλεσε τὴν θυσιμένην, ὡς οἱ τῆς βασιλείτης ἐχθροὶ εἶχον ἐλπίζει (2), τοῦ νεαροῦ καὶ παντοδύναμου τῶν Περσῶν μονάρχου: ἀπεναντίας οὗτος θελγθεὶς, ὅτι εὕρισκε τοιαύτην φρόνησιν ἠγωνιμένην μετὰ τηλικαύτης γενναιότητος, ἀνεκήρυξε τὴν βασιλίτισσαν τῆς Ἀλικαρνασσοῦ πλέον ἢ ποτε ἀξίαν τῆς ὑπολήψεώς του. Ἐπήνεσε μὲν αὐτήν, ἀλλ' ἠκολούθησε τὴν γνώμην τῶν ἄλλων: «οἱ πομπώδεις λόγοι», περὶ ὧν ἀναφέρει ὁ Δουξ τῆς Ἀλθης, παρέσυρον τὸν Ξέρξην εἰς τὸν ὀλεθρὸν του.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

Ο ΤΡΟΜΑΡΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ

ὑπὸ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΟΓΙΑΖΗ

(Συνέχεια)

5'

Τελωνοφύλαξ τις τῆς ἐν Ἀγίῳ Ἰωάννῃ (1), τελωνοφυλακῆς, νύκτα τινα προσκαλέσας τὸν Τελώνην Ταμουχάρως (2) Ἀλῆ ἐφένθη: Ἐλέγεις, τῷ εἶπε, τὸ παρὰ τὴν παραλία μικρὸν ἐκεῖνο ἰστιοφόρον;

— Ναι, ἀπεκρίθη οὗτος, καὶ τί με τοῦτο;

(1) Ἡρόδ. Βιβλ. VIII, 68-1-2-3.

(2) Ἡρόδ. Βιβλ. VIII, 69.

(1) Ἐπίγειον τῆς κωμοπόλεως Κισσοῦ.

(2) Ἐπίγειον Μυρσίων.

— Πρὸ μίας ὥρας, τρίς ἀνῆψε καὶ ἐσθυσε φανὸν ἐρυθρόχρουν· ἐκ τούτου ὑποψιασθεὶς, ἐπλησίασα αὐτὸ προφυλακτικῶς, καὶ μετ' ὀλίγον εἶδον τὸν πλοίαρχον Θεόδωρον συνομιλοῦντα μετὰ τινος ὀπισθεν τῶν βράχων· καὶ τί μὲν ἔλεγον, ὁ φλοίσθος τῶν κυμάτων δὲν μὲ ἀφῆκε νὰ ἀκούσω, ἀν καὶ πολὺ πλησίον ἤμην κεκρυμμένος· ἐν μόνον διέκρινα, τὸν ἄγνωστον, δηλ. πὸν ἐγχειρίζοντα αὐτῷ ἐπιστολὴν τινα.

— Καὶ ἔπειτα; ἠρώτησεν ὀργίλως ὁ Ἀλῆς.

— Ὁ μὲν ἄγνωστος ἔφυγε σπουδῇ πρὸς τὸ βουνόν, ὁ δὲ Θεόδωρος ἀνῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον του καὶ ἐτοιμάζεται νὰ ἀναχωρήσῃ, ὡς ἐδήλωσεν, εἰς Θεσσαλονίκην.

— Ἀθλίε! καὶ διατί δὲν μὲ προειδοποιεῖς;

— Κατώπτειον τὰ κινήματά του.

— Τί δὲ ἀξιοσημείωτον εὔρες; ἠρώτησε καταπραυνόμενος.

— Οὐδέν!

— Μήπως ἄλλη ντινὰ μυστικὴν συνομιλίαν;

— Ὅχι! ἀφ' ἡμέρας τὸν εἶδον εἰς τὸ καφενεῖον· συνωμίλει, ἤστειεύετο μετὰ τῶν φίλων του, μάλιστα δὲ συνέπιον καὶ ἐγώ, εὐχρηθεὶς αὐτῷ κατενόδιον· ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ τῷ ἐνεχειρίθησαν ὀλίγαί τινες ἐπιστολαὶ παρὰ τῶν φίλων του διὰ τοὺς ἐν Θεσσαλονίκῃ φίλους των ἢ ἀνταποκριτὰς των, ἀλλ' ἐν αὐταῖς οὐδεμία ἐδήλωσις ἐπαναστατικῶν κινήματων ἐνεκρύπτετο, ὡς τοῦλάχιστον ἐγὼ συμπεραίνω.

— Πράγματι! καὶ ἐξ αὐτοῦ δύναμεθα νὰ πεισθῶμεν, ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ἀγνώστου ἐγχειρισθεῖσα ἐπιστολὴ εἶναι σπουδαιοτάτη δι' ἡμᾶς· διότι, ἂν ἦτο τούναυτιον, δὲν ἦτο ἀνάγκη ἐν καιρῷ νυκτὸς νὰ ἐγχειρισθῆ, οὐδὲ κἂν νὰ ἀναφθῆ ὁ φανὸς, περὶ οὗ μοι ἀνέφερας· ἀλλὰ, δὲν μοι λέγεις, ἐξηκολούθησεν ἐρωτῶν, αὐτὸν τὸν ὅποιον ἐκάλεσας ἄγνωστον, δὲν τὸν εἶδες ποτὲ ἐδῶ:

— Δὲν εἶναι δυνατόν, Ἀλῆ ἐφένθη, με αὐτὸ τὸ σκότος νὰ διακρίνῃ τις οὔτε γνωστούς του ὁπωσδήποτε ὅμως, ὅταν συλληφθῆ ὁ καπιτὰν Θεόδωρος, νὰ ἀναγκασθῆ νὰ φανερώσῃ ἐκεῖνον;

— Καὶ πρέπει νὰ συλληφθῆ, ἐπειδὴ πρὸ ἡμερῶν ἔμαθον καὶ παρ' ἄλλων, ὅτι νέα διαβή-

ματα ἐπαναστάσεως ὑποκινοῦνται· μοι ὑπέδειξαν ὡς ὑποπτον αὐτὸν τὸν Θεόδωρον· ἀλλὰ δὲν ἠδύναμην νὰ ἀπωδώσω αὐτῷ τοιαύτην πράξιν, πρὶν ἢ λάβω θετικὰς πληροφορίες.

— Τί λέγετε; δὲν ἠδύνασθε; εἶπε γελῶν ὁ Τελωνοφύλαξ· μήπως δὲν δύναμεθα νὰ μεταχειριστώμεν αὐτοὺς ὅπως θέλομεν;

— Ἐχτε δίκαιον· ἀναλόγως τῶν περιστάσεων· λοιπὸν τώρα ἄκουσον τίνι τρόπῳ πρέπει νὰ τὸν συλλάβωμεν. Ἐὰν ὑπάγωμεν ἀποτόμως,...

— Ὡ! τοῦτο, εἶπεν ὁ Τελωνοφύλαξ, διακόπτων αὐτόν, εἶναι ἀδύνατον· διότι οὐδεμίαν βοήθειαν ἔχομεν καὶ ἐπόμενον εἶναι νὰ μᾶς ἐπιτεθῶσι.

— Βαίβαίως! τοῦτο καὶ ἐγὼ σκέπτομαι, ἐκτὸς δὲ τῆς ἐπιθέσεως, σκέφθητε, ὅτι τὸ κίνημα τοῦτο θὰ ἐξερεθίσῃ τὰ πνεύματα τοῦ λαοῦ καὶ τότε, ὅ,τι προτίθενται νὰ πράξωσι, θὰ το πράξωσιν ἐνωρίτερον, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἔχομεν μικρὰν τινα ἐλπίδα καταστολῆς τοῦ μελετημένου κινήματος.

— Ἐκτὸς τούτου κινδυνεύει τότε νὰ χαθῆ ἡ ἐπιστολή, ἐξ ἧς δύναμεθα ἀνυπερθέτως νὰ μάθωμεν πολλά.

— Δὲν μοι εἶπες· εἶδες ποῦ ἔθεσε τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν;

— Ναι· ἐντὸς τινος χερτοφυλακείου, τὸ ὅποιον φέρει πάντοτε εἰς τὸν κόλπον του.

Μετά τινων στιγμῶν σκέψιν:

— Ἐσκέφθη καὶ ἐν ἄλλο, ἀνεφώνησεν ὁ Τελώνης.

— Ὅποιον;

— Ἄκουσον εἶναι κάλλιον καὶ ἀσφαλέστερον νὰ τον ἀνακρίνῃ ὁ ἐν Βύλφ Καϊμακάμης· θὰ μεταχειρισθῶμεν ἄλωπεκὴν· μεταξὺ δὲ τῶν δύο ὁδῶν, τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, προτιμητέα μοι εἶναι ἡ δευτέρα· καὶ ἂν μὲν φανῆ πρόθυμος εἰς τὴν παράκλησίν μας, ἦν, ὡς θὰ ἰδῆτε, θὰ μεταχειρισθῶμεν χάριν ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ μας, τότε ἀκυρῶ τὸ σχέδιον.

— Δὲν τὸ ἐννοῶ αὐτό, εἶπεν ὁ Τελωνοφύλαξ διακόπτων αὐτόν.

— Πρέπει ἐν πρώτοις νὰ πληροφορηθῶμεν, ἂν ἤκουσε τίποτε, ἴσως αὐτῇ τὴν στιγμὴν μᾶς

βλέπει· ἴσως κεκρυμμένον ὄντα σὲ ἐστοχάσθη καὶ πλεῖστα ἄλλα ἴσως, — ἂν δὲ δὲν εἰσακουσθῶμεν κατὰ πρῶτον, τότε βεβαιούμεθα, ὅτι οὐδὲν ὑπωπετεύθη καὶ ἐπομένως δὲν μᾶς μένει ἄλλο ἢ νὰ πείσωμεν αὐτόν.

— Πράγματι!

— Λοιπόν, προκαλέσον καὶ τὸν ἀστυνομικὸν κλητῆρα καὶ ἀκολουθῆτέ μοι.

"Ὅτε ἡ "Σαλαμίς," (οὕτως ὠνομάζετο τὸ πλοῖον) ἤτοιμάζετο νὰ ἄρῃ τὴν ἄγκυραν, ἀνῆλθεν ὁ Τελώνης μετὰ τοῦ Τελωνοφύλακος καὶ τοῦ ἀστυνομικοῦ κλητῆρος.

— Ποῦ εἶναι ὁ καπετάνιος; ἠρώτησεν ἕνα τῶν ναυτῶν.

— Κάτω εἶναι· τώρα ἀναβαίνει.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, ὁ πλοίαρχος ἀνῆλθεν.

— Ἐδῶ εἶμαι, τί με θέλετε, εἶπε, χαιρετῶν αὐτοὺς διὰ τοῦ συνήθους παρ' Ὀθωμανοῖς τεμενά.

— "ὦ! τίποτε, καπετάν Θόδωρε, εἶπεν ὁ Τελώνης, ἤλθομεν μόνον νὰ σᾶς παρακαλέσωμεν, ἂν εἶναι δυνατόν, νὰ μᾶς κάμητε μίαν μικρὰν μὲν διὰ σέ, μεγάλην δὲ δι' ἡμᾶς, χάριν καὶ εὐελπιστοῦμεν, ὅτι ἡ αἰτησίς μας δὲν θὰ ἀπορριφθῇ.

— Νὰ ἀκούσωμεν, Ἄλῃ ἐφένδη.

— Οἱ δύο αὐτοὶ κύριοι εἶναι ἐξάδελφοι· σήμερον ἐμάθομεν, ὅτι ἀπεβίωσεν ὁ ἐν Βόλφ διαμένων θεῖος των Χάσαν Βέης καὶ μόνοι κληρονόμοι του εἶναι αὐτοί· ἐπειδὴ δὲ παρουσιάστησάν τινες, ζητοῦντες ἐπιμόνως νὰ ἀναγνωρισθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν ὡς μόνοι κληρονόμοι τοῦ ἀποθανόντος, καθ' ὃ πλησιέστεροι συγγενεῖς, ἐν ᾧ οὐδεμία συγγένεια μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐκείνου ὑφίσταται, διὰ τοῦτο εἶναι μεγίστη ἀνάγκη νὰ παρευρεθῶσιν ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος εἰς τὸ ἐν Βόλφ δικαστήριον, ὅπου θὰ συζητηθῇ ἡ ὑπόθεσις αὕτη· ἐπειδὴ ὅμως καὶ πάλιν οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ (δεικνύων τοὺς ἀκολουθούς του) φοβοῦνται νὰ μεταβῶσι διὰ ξηρᾶς, μήπως ἐν τῇ ὁδῷ οἱ ψευδεῖς αὐτοὶ κληρονόμοι τοῖς ἀνοίξωσι τὰς θύρας τοῦ "Ἄδου, διὰ τοῦτο μὲ παρεκάλεσαν, ἂν ἦναι δυνατόν, νὰ σᾶς πείσω καὶ ἀναβάλῃτε τὸ εἰς Θεσσαλονίκην ταξίδιόν σας πρὸς χάριν των· μάθετε συντούτοις, ὅτι θὰ ἀμειφθῆτε γενναίως,

μεταβιβάζοντες αὐτοὺς εἰς Βόλον· σᾶς προλέγω συνάμα, ὅτι ἂν θέλητε μετὰ ταῦτα νὰ προσεγγίσητε πάλιν ἐδῶ καὶ ἔπειτα νὰ διευθυνθῆτε εἰς Θεσσαλονίκην, δύνασθε νὰ μεταφέρητε νέα τινα ἐπιπλα τοῦ τελωνείου, ἀπ' ἐκεῖ εἰς Ταμούχαριν, καὶ οὕτως ὠφελεῖσθε διττῶς· εἶμαι βεβαιότατος ὅτι θὰ εἰσακουσθῇ ἡ παράκλησίς μου.

— Λυποῦμαι πολὺ, φίλτατε, ὅπου δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ σᾶς εὐχαιριστήσω· πρέπει σήμερον νὰ ἀναχωρήσω· ἄλλως τε τὰ ἐμπορεύματά μου σήπονται.

Ἐπετύχαμεν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἄλῃς, δὲν ἠνόησαν τίποτε· εἶτα:

— Σκέφθητι, φίλε Θόδωρε· ἐν πρώτοις μὲν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλο πλοῖον, οὔτε ἐδῶ, οὔτε εἰς Ταμούχαριν· καὶ δεύτερον ὅτι τὴν χάριν αὐτὴν θὰ κάμητε πρὸς ἐμέ, τὸν Τελώνην, παρ' οὗ, ἴσως ποτὲ ἰδῆς ὠφελειάν τινα· ἐπὶ τέλους σᾶς ἀποζημιούμεν.

— Τότε λοιπὸν εὐχαρίστως· ἄς φέρουν τὰ πράγματά των καὶ ἀναχωροῦμεν ἀμέσως.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη φορεμάτων· αὐτοὶ κυττάζουν, τίνι τρόπῳ νὰ φθάσωσι μίαν ὥραν ἀρχήτερον.

— Θὰ σᾶς εἶμαι διὰ παντὸς εὐγνώμων, καπετάν Θεόδωρῃ, εἶπε κατερχόμενος.

— Ναί! θὰ εὐγνωμονῶμεν διὰ παντὸς, εἶπεν ὁ κλητῆρ χαιράμενος.

— Τίποτε, τίποτε, Ἄλῃ ἐφένδη, τίποτε παιδιὰ μου.

Κατερχόμενον τὸν ἠκολούθησεν ὁ Τελωνοφύλαξ, μεθ' οὗ καὶ συνδιελέχθη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μυστικῶς.

— Καθὼς σοὶ εἶπον, ὅταν φθάσητε, μὲ ἕνα πυροβολισμόν εἶναι καλῶς εἰδοποιημένοι, τῷ εἶπε κρυφίως εἰς τὸ οὖς· ἔπειτα δὲ ἕνα ὑποκρυφθῆ ἔτι περισσότερον: — Μείνατε ἡσυχοὶ καὶ εἶμαι ὑπερβέβαιος, ὅτι μετ' ὀλίγον δὲν θὰ καταδέχησθε νὰ μᾶς λέγετε οὔτε μίαν καλημέραν· δὲν εἶναι ἔτσι Θεόδωρε, τῷ ἀπηύθυνε γελῶν.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΚΟῦ

ὑπὸ

ΜΑΡΙΑΣ ΡΟΒΕΡΤ ΧΑΛΤ

Ζ'.

ΝΕΟΣ ΦΙΛΟΣ

(Συνέχεια.)

Ὁ Στέφανος, ὑπερηυχαριστημένος, συνῆψε σχέσεις μετὰ τινῶν συναδέλφων καὶ μετὰ τοῦ ῥημίλου τῶν κ. κ. Λὰ Μόλ καὶ Κικωνίς, ὅστι, ἀφ' οὗ ἀφῆρε τὴν ἐρυθρὰν γενειάδα καὶ τὰς προμακτικὰς ὀφρῦς, εἶχε τὸ ἐξωτερικὸν ἀγαθοῦ νέου. Ἦτο σιδηρουργός, στήριγμα πολυμελοῦς ριχογενείας· τῆς συζύγου του, οὔσης ἀπὸ δύο μνηῶν ἀσθενοῦς ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶν γονέων του ἐν τῇ ἐξοχῇ, οὗτος ἐπορεύετο καθ' ἐκάστην ἐσπέραν καὶ ἐκαρτόμει τοὺς δύο ἱππώτας, ἕπως αὐξήσῃ κατὰ τι τὸ ἀνεπαρκὲς ἡμερομίσθιόν του. Ἐφάνη ὅτι συνεκινήθη διὰ τὴν ἀπλοϊκότητα τοῦ Στεφάνου καὶ, πληροφορηθεὶς ὅτι ἦτο μόνος ἐν Παρισίοις, τὸν προσεκίλεσε νὰ ὑπάγῃ νὰ τοῦ εὕρῃ εἰς τὴν ἀδιέξοδον τῶν Φιλυρῶν, Ἄρ. 17, εἰς Μπελβίλ.

Ἐξῆλθον ὁμοῦ ὁ Στέφανος ἠτοιμάζετο νὰ ἐπανέλθῃ μόνος εἰς τὸ κατάλυμά του, λίαν ἀνήσυχος περὶ τῆς τύχης τοῦ συντρόφου του Σοφοκλέους, ὅστις ἐξηκολούθει ν' ἀπουσιάζῃ, ὅτε εἰς τὴν γωνίαν τοῦ Βουλευθάρδου συνήντησε τὸν Ζίζικαν.

— Θέλεις νὰ ἔλθῃς νὰ δειπνήσωμεν; τῷ εἶπεν οὗτος.

— Εὐχαριστῶ, πάγω νὰ κοιμηθῶ.

— Ἐλα δά! μόλις εἶναι μεσάνυχτα· ἐδῶ καὶ αὐταὶ αἱ ὄρνιθες μόλις κατὰ τὰς δύο τῆς πρωίας κουρνιάζουν.

Ὁ Στέφανος ἀφέθη νὰ παρασυρθῇ καὶ οὕτω ἐφθασαν εἰς οἶνονωλεῖόν τι τοῦ Βουλευθάρδου τοῦ Τέμπλου.

Μετὰ δύο προτήρια οἴνου ὁ Ζίζικας, ὅστις εὐθύμως ἐκάπνιζεν ἀφ' ἧς εἶχον εἰσελθεῖ, προσέφερον εἰς τὸν Στέφανον ἕν σίγαρον.

Ὁ παῖς τῆς Μαρλέττης οὐδέποτε εἶχε καπνίσει, ἀλλ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ δεκαεσσάρων ἔτων εἶναι πταῖσμα ἀνεξομολόγητον. Ἐδέχθη.

Ὁ Ζίζικας ἐκίρνα πάντοτε καὶ οἱ δύο φίλοι ἐξηκολούθησαν νὰ πίνωσιν, ὥστε, ὅτε ὁ Στέφανος ἠθέλησε νὰ ἐγερθῇ, ὅπως λάβῃ ἐν φωσφόρον, αἱ κνήμαι του δὲν ἠδύναντο νὰ στηρίξωσι τὸ λοιπὸν σῶμα, ὅπερ κατέπεσεν ἐπὶ τῆς ἑδρας, μεγάλου ἀναδόντος τοῦ Στεφάνου καγγασμοῦ.

Ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ κλεισθῇ τὸ κατάστημα καὶ οἱ δύο μας φίλοι ἐξεβλήθησαν.

Ἰδοὺ τοὺς ἐπὶ τοῦ Βουλευθάρδου. Ὁ Ζίζικας, μεθυμένος ὡσαύτως, ὑποστηρίζει τὸν Στέφανον, παραπαίοντα καὶ ἐξακολουθοῦντα νὰ γελᾷ.

— Ἄν τον ἀγῆσω ἐδῶ, ἐσκέφθη ὁ ἕτερος εὐσπλαχνῶς, εἶνε ἱκανὸς νὰ γελᾷ τοιοῦτοτρόπως ἐνώπιον τῶν ἀστυνομικῶν κλητῆρων καὶ νὰ καταντήσῃ εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον.

Εὐτυχῶς ἐνεθυμήθη τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Δελφινάτου, ὅπερ βήματά τινα μόλις ἀφίστατο. Ἐσύρθη μέχρις αὐτοῦ καὶ τὸν ἔρριψεν, ὡς ἦτο ἐνδεοῦμένον, ἐπὶ τῆς κλίνης.

Ὁ Στέφανος ἔρρεγγεν ἤδη.

Ἐν τῷ φωτὶ τοῦ κυρίου, ὅπερ εἶχεν ἀνάψει, ὁ καλὸς σύντροφος περιῆλθεν ἐπὶ τινὰ λεπτὰ τὸ δωμάτιον.

Οἱ βεβαρυμένοι ὀφθαλμοὶ του, οἵτινες κατ' ἀρχὰς περιεπλανῶντο ἐπὶ τῶν γυμνῶν τοίχων, προσηλώθησαν βαθμηδὸν ἐπὶ τοῦ κοιμωμένου, εἶτα ἐπὶ τοῦ τεμαχίου ἀλύσειος ἀργυρᾶς, ἐξερχομένου ἐκ τοῦ ὑπὸ τὸ ἡμιτηνεφωμένον ἐπιχιτῶνιον αὐτοῦ θυλακίου.

Τὸ ἀλυσίδιον ἔλαμπε, προσβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ φωτός. Ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Ζίζικα ἐξῆλθεν ἀπαισία λάμψις. Ἐπλησίασε τὰς χεῖρας ταχέως καὶ ἀφῆρεσε τὸ ὠρολόγιον.

Τότε, κρατῶν τὴν ἀναπνοὴν του, ἠνέφξε μετὰ προσοχῆς τὴν θύραν καὶ ἐξῆλθεν ἀεροπρόητι.

Η'.

ΓΨΗΛΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Ὅποια ἀνάνηψις ὑπῆρξεν ἡ τοῦ Στεφάνου! Ἐξηγτημένος, ἀδιάθετος, καρθηβαρῶν, ἀμνήμων, μόλις ἠδυνήθη γ' ἀνεγερθῆ. Τὸ ὕδωρ, δι' οὗ

κατέβρεξε τὴν κεφαλὴν, συνετέλεσεν ὅπως ἐπα-
νέληθι κατὰ τι εἰς ἑαυτὸν.

Ὁ ἥλιος ἐπλήρου τὸ δωμάτιον. Τί ὥρα
θὰ ἦτο;

Ἦθέλῃσε νὰ ἴδῃ τὸ ὠρολόγιον· τὸ ὠρολόγιον
δὲν ὑπῆρχε! Ἐζήτησε τοῦτο εἰς τὸ ἐσωκάρδιόν
του, ἐπὶ τῆς ἐδρας, ἐπὶ τῆς κλίνης, οὐδὲν
ὑπὸ τὴν κλίνην, ἐπὶ τοῦ ὀαπέδου, οὐδὲν!
Τί ἐγένετο τὸ ὠρολόγιόν του, τὸ προσφιλές του
ὠρολόγιον; τίνας ἔνεκα εἶχε κατακλιθῆ ἔν-
δευμένος;

Βαθμιδὸν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν μνήμην του
τὸ δεῖπνον τῆς προτεραίας ἐν τῷ οἴνοπωλείῳ
μετὰ τοῦ ἀκολούθου.

Ἄλλὰ τίνοι τρόπον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν;..
Ἄ! ὁ οἶνος... τὸ σιγαρέττον... Εἶχε λοιπὸν
μεθυθῆ;... Ναί, εἶχε μεθύσει!

Ἦσθανθῆ ἑαυτὸν καταλαμβανόμενον ὑπὸ
ναυτίας.

Θεέ! ἂν ἡ Θερεσία, ἂν ἡ θεία Μαργαρίτα,
ἂν ὁ πάππος, ἂν ὁ Ἰάκωβος τὸ ἐμάνθανον!
Ἦ Θωμαθίνα τοῦ Σονεγκούρτ τὸ εἶχε προεῖπει!
Καὶ τὸ ὠρολόγιον, τὸ ἱερὸν ἐνθύμιον τοῦ πατρὸς
του, τὸ ὠρολόγιον ἐκεῖνο, ὅπερ τῷ παρεδόθη
ὑπὸ τῆς θείας κλαιούσης, τί ἐγένετο;

Τί θὰ ἀπεκρίνετο, ὅτε βραδύτερον θὰ ἀνέφερον
εἰς αὐτὸν περὶ τούτου εἰς Μαυρέττην;

Ἦ παιδικὴ του συνειδήσις κατελαμβάνετο
ὑπὸ ἀπελπισμοῦ.

Κρατῶν τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν,
ἐθρήνησε πικρῶς:

— Τώρα, ἔλεγεν, εἶμαι δυστυχὴς, διότι
ἐπραξα τὸ κακὸν καὶ προξενῶ καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν
ὄνειδος!

Συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ἐλαφρώσῃ τὴν συνεί-
δησιν, ἐξομολογούμενος τὸ ἐγκλημά του, καὶ
ἤρξατο γράφων ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Θερεσίαν.

« Θερεσία, ἀδελφοῦλλά μου, εἰμὶ μέγας
ἐγκληματίας! Θερεσίας προσφιλεστάτη, εἰμὶ
πολὺ δυστυχὴς...»

Ἀπέριψε τὸ χαρτίον.

— Ὅχι, θὰ ἐπροξένουν μεγάλην λύπην!
ἀρκούντως εἰσὶ τεθλιμμένοι διὰ τὴν ἀνοχώ-
ρησίν μου· μόνον ὅπως τοὺς παρηγορῶ πρέπει
νὰ τοὺς γράφω.

Καὶ ἀφ' οὗ ἐκ νέου ἀναζήτησε τὸ ὠρο-
λόγιον:

— Ἐχάθη; ἐκλάπη;

Δὲν ἐτόλμησε, δὲν ἠθέλησε νὰ κατηγορήσῃ
τούτου τὸν Ζίζικαν· ἀπεφάσισεν ὅμως νὰ μὴ
ἐπανίδῃ πλέον τὸν δόντα εἰς αὐτὸν τὸ κακὸν
παράδειγμα νεανίσκου καὶ πρὸς τοῦτο νὰ μὴ
μεταβῆ πλέον εἰς τὸ θέατρον τῆς θύρας τοῦ
Ἁγίου Μαρτίνου.

Τί ἄλλο ὅμως νὰ κόμη; Τί νὰ μετέλθῃ;

Τὸ ἦλθεν ἐν τῇ μνήμῃ, ὁ ἀξιόλογος σι-
δηρουργός, ὁ δῆμιος τῶν δύο ἵπποτων.

Ἄνεχώρησεν ἀμέσως καὶ μόλις ἐνώπιον τοῦ
ἀριθ. 17 τῆς ἀδιεξόδου τῶν Φιλυρῶν ἐσκέφθη
ὅτι τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ σιδηρουργός θὰ ἦτο
εἰς τὸ ἐργαστήριον.

— Ὁ κύριος Δανδρῆς; ἠρώτησεν ἐντούτοις
τὴν θυρωρὸν.

— Εἰς τὸ ἔκτον πάτωμα πρὸς τὰ δεξιὰ.
Ἄναβατε.

Ὁ δῆμιος εὐρίσκειτο εἰς τὴν οἰκίαν ἐκπληρῶν
καθήκοντα νοσοκόμου. Ἦ μικρὰ ἐξαετῆς ἀνε-
ψία του, ἀξιεράστος κόρη, θελήσασα νὰ τῷ
κάμῃ εὐάρεστον ἔκπληξιν, ἐνῶ ἦτο ἐκεῖνος
εἰς τὸ θέατρον προσεπάθησε νὰ πλύνῃ τὰ πι-
νάκια καὶ ἔχυσε τὸ ζεῖον ὕδωρ ἐπὶ τῶν ποδῶν
της. Ἰδοὺ τί ὁ πτωχὸς ἄνθρωπος εὔρε τὴν
προηγούμενην ἡμέραν, ἐπανελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περὶ τῆς συγκρίσεως τῶν Ἱερῶν Συνόδων καὶ τῶν
πρὸς ἀλλήλας διαφόρων αὐτῶν. ὑπὸ τοῦ Ἀρ-
χιμανδρίτου Ν. Κεφαλᾶ (συνέχεια) — Ὁ Ἰ-
πνωτισμὸς, ὑπὸ Ἀβελ. (συνέχεια καὶ τέλος) —
Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἐλ-
λγισμοῦ ὑπὸ Γ. Γ. Μαρζαράκη. ΕἰΣΑΓΩΓΗ Στ.
(συνέχεια καὶ τέλος). — Κοινωνικὸν ζήτημα, ὑπὸ
Χωνοῦ — Τὸ ναυτικὸν τοῦ μέλλοντος καὶ τὸ
τῶν ἀρχαίων, ὑπὸ Jurien de la Gravière (συνέ-
χεια). — Ὁ Τρομάρας, διήγημα πρωτότυπον ὑπὸ
Γ. Βογιαζῆ, (συνέχεια). — Ἱστορία Ἀνθρωπίσκου,
ὑπὸ Μαρίας Ροβέρτ Χάλτ (συνέχεια).